

Читайте, щоб не помилятися!

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС

86006

Ваш Консультант

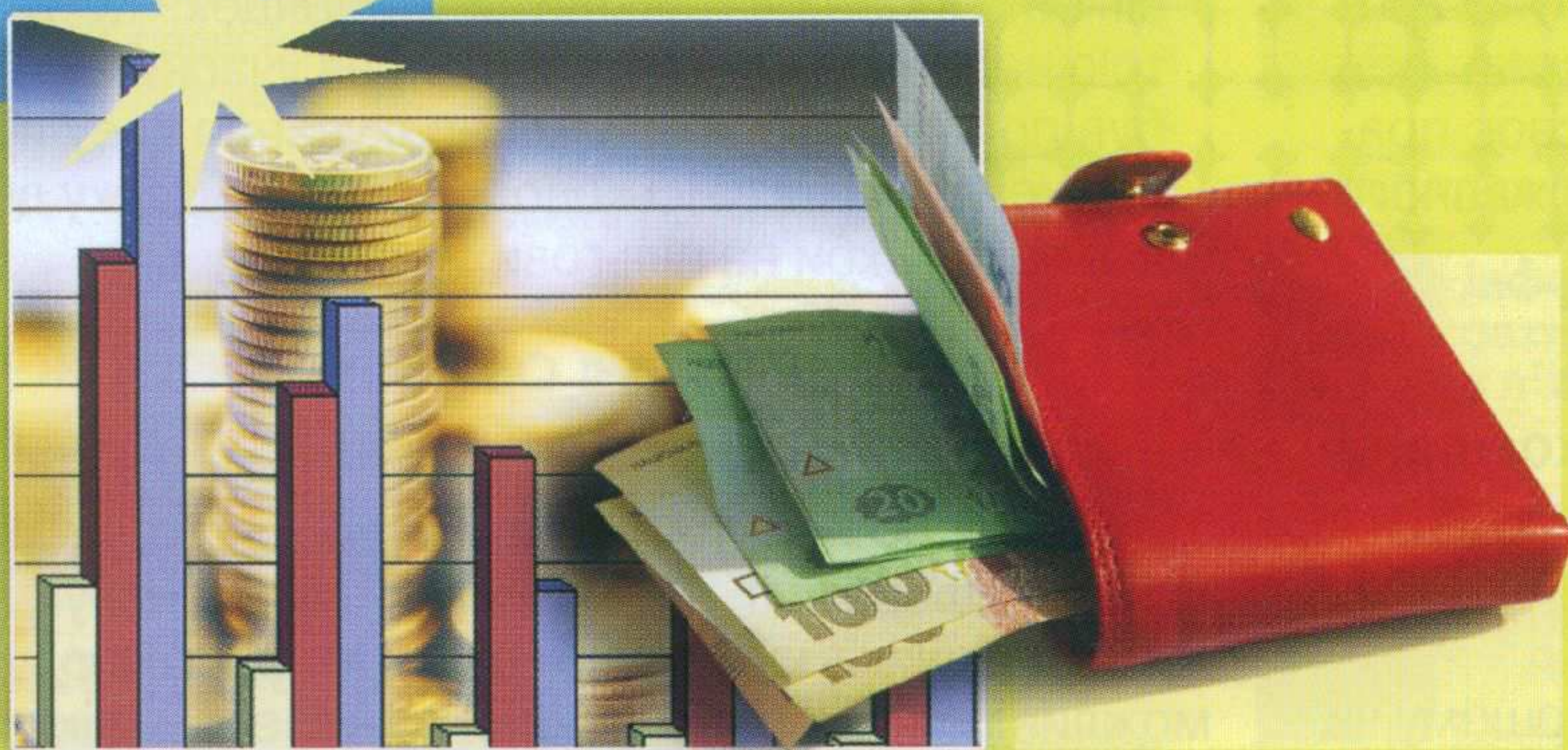
Журнал розповсюджується лише за передплатою
Передплатити можна в усіх відділеннях Укрпошти

№ 10 (010) жовтень 2014 року

Катерина ГРИВНАК

ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ

- який розмір земельного податку за несільгоспугіддя за межами населеного пункту?
- як сплачувати земельний податок при переході на спрощену систему оподаткування?
- які строки позовної давності для нарахування податкових зобов'язань?

ЗЕМЕЛЬНА ДІЛЯНКА ПЕРЕЙШЛА У КОМУНАЛЬНУ ВЛАСНІСТЬ ЗА РІШЕННЯМ СУДУ ЯК ВІДУМЕРЛА:

- чи можна змінити її цільове призначення?
- чи можна поділити її на декілька?
- чи підпадає вона під дію мораторію?

Як поводитися громадянину, ЩОБ УНЕМОЖЛИВИТИ КОРУПЦІЮ В СУДІ?

Дізнайтеся на сторінці 10

Фермер хоче орендувати землю. ЧИ ПОТРІБНО ПРОВОДИТИ ЗЕМЕЛЬНИЙ АУКЦІОН?

Ситуацію аналізуємо
на сторінці 13

ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ:

- як зареєструвати майно, виділене власнику майнових паїв? Про що слід пам'ятати?
- як виділити землі загального користування при зміні сільгоспземель на житлову забудову?

ВІДПОВІДІ НА ЛИСТИ ЧИТАЧІВ

ЧОМУ ВІДМІНЕНО
РІШЕННЯ
МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ?

Сільські і селищні ради отримають право вчинення нотаріальних дій

20 жовтня Верховна Рада України ухвалила законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо деяких питань спадкування», розроблений Міністерством юстиції спільно з народними депутатами.

Як зазначив Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк, «мета законопроекту дуже проста — передати сільським і селищним радам право вчинення нотаріальних дій. Уряд підтримує це рішення». Міністр юстиції України Павло Петренко під час обговорення документа наголосив, що закон дає змогу селянам оформлювати спадщину в місцевих органах влади, скасовує обов'язкову оцінку майна при спадкуванні та плату для найближчих родичів при оформленні спадщини, ліквідує корупційні схеми «оціночної мафії».

Закон наділяє органи місцевого самоврядування повноваженнями оформлювати права на спадщину та реєструвати права на успадковане мешканцями сільських населених пунктів нерухоме майно. При цьому, Міністерству юстиції доручено провести стажування спеціалістів органів місцевого самоврядування, які займатимуться наданням цих послуг.

При цьому, зазначив Міністр юстиції, існуюча система державних нотаріусів, які до цього опікувалися питаннями спадкування, залишається незмінною: «Система державних нотаріусів продовжить працювати. У громадян є альтернативне право: вони або підуть у сільську раду і оформлять своє право на спадщину, або пойдуть до державного нотаріуса».

Дані про реальних власників компаній та власників нерухомого майна можуть бути оприлюднені

Народні депутати підтримали у першому читанні урядовий проект закону №5114 щодо обов'язкового оприлюднення даних про реальних власників компаній та власників нерухомого майна.

За словами Міністра юстиції Павла Петренка, прийняття цього документа дасть змогу дізнатися, хто насправді є власником українських підприємств.

Час проходження військової служби у зоні АТО зараховуватиметься до стажу державної служби на пільгових умовах

Час проходження військової служби, протягом якого військовослужбовець брав участь в антитерористичній операції в особливий період, віднині буде зараховуватися до стажу державної служби на пільгових умовах. Зокрема, один місяць стажу зараховуватиметься за три, тобто у трикратному розмірі. Таке рішення прийняв Кабінет Міністрів України, внісши зміни до пункту 3 Порядку обчислення стажу державної служби.

«У червні цього року внесено зміни до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», згідно з якими час проходження військовослужбовцями військової служби в особливий період зараховується до їх вислуги років, стажу роботи, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби на пільгових умовах у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. На виконання цього Закону Мінсоцполітики було розроблено відповідний проект постанови, який Уряд сьогодні (22 жовтня — Ред.) прийняв», — роз'яснила Міністр соціальної політики Людмила Денісова.

Крім того, вона підкреслила, що така норма вже передбачена порядком обчислення вислуги років, призначення та виплати пенсій і грошової допомоги особам офіцерського складу, прапорщикам, мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та членам їх сімей. Проаналізувавши цей порядок, та з метою недопущення звуження прав учасників АТО, був прийнятий механізм зарахування часу проходження ними військової служби до стажу державної служби на пільгових умовах.

«Законопроект передбачає обов'язкове розкриття інформації про кінцевих вигодонабувачів, тобто власників юридичних осіб. Це, фактично, унеможливує приховування через фіктивні підприємства і офшорні компанії реальних власників українських суб'єктів підприємницької діяльності», — наголосив очільник Мін'юсту.

Ще однією важливою новацією, яка прописана у документі, є відкриття майнових реєстрів.

Павло Петренко наголосив, що Мін'юст готовий в найкоротший термін відкрити доступ до всіх реєстрів.

У НОМЕРІ

ПОДАТКОВА ПРАКТИКА

- 2** Катерина ГРИВНАК
**ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ:
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ**

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА. РОЗ'ЯСНЕННЯ

- 8** Платники ФСП сплачують орендну плату за земельні ділянки державної та комунальної власності
Юридична особа може перейти на спрощену систему оподаткування протягом року

ЧОГО ОЧІКУВАТИ?

- 9** Держзакупівлі товарів та послуг проводитимуться через систему електронних тендерів
Презентовано нову редакцію законопроекту про державну службу
Щоб довідатися, де і які земельні ділянки продаються, відвідайте сайт земельного відомства

МІН'ЮСТ. РОЗ'ЯСНЕННЯ

- 10** **ВИМАГАННЯ НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ.
Як поводитися громадянину?**

УРЯДОВІ НОВИНИ

- 11** Грошова допомога вимушеним переселенцям. Кому і в яких розмірах її призначають, як отримати?
Відшкодування державою частини коштів на придбання котла. Порядок отримання компенсації

ДЕРЖПІДПРИЄМНИЦТВО ІНФОРМУЄ

- 12** **З 1 жовтня реєстрація підприємницької діяльності здійснюється виключно через єдине вікно**

АНАЛІЗУЄМО СИТУАЦІЮ

- 13** Ганна БЕКОВСЬКА
Як надається земля для створення фермерського господарства?
Відумерла спадщина перейшла у комунальну власність. Хто і як має право нею розпоряджатися?

НОВЕ В ЗАКОНОДАВСТВІ

- 15** **В окремих районах Донеччини та Луганщини запровадять автономне самоврядування**

ТЕМУ ПІДКАЗАВ ЧИТАЧ

- 16** **Власник майнових паїв виділяє майно в натурі. Як зареєструвати право власності на це майно?**

УКРДЕРЖРЕЄСТР. РОЗ'ЯСНЕННЯ

- 16** **Щодо порядку оформлення прав власності на майно, виділене в натурі власникам майнових паїв членів колективних сільськогосподарських підприємств**

ПОРАДИ ЮРИСТА

- 18** Алла КАЛЬНИЧЕНКО
Сільгоспземлі за генеральним планом змінюються на землі житлової забудови. Як виділити з них землі загального користування (дороги, проїзди, проходи)?

РЕЄСТРАЦІЙНА СЛУЖБА РЕКОМЕНДУЄ

- 20** **Щодо збереження реєстраційних справ на об'єкти, розташовані на території Донецької та Луганської областей**

Є ПРОБЛЕМА?

ВИКОНАВЧА СЛУЖБА ДОПОМОЖЕ

- 21** **Виконання судових рішень, боржниками за якими є держоргани. Порядок погашення заборгованості**

МІНРЕГІОН УКРАЇНИ. РОЗ'ЯСНЕННЯ

- 24** **Щодо застосування положень Галузевої угоди між Мінрегіоном, ВО «Федерація роботодавців ЖКГ України» та Профспілкою працівників ЖКГ**

МІНФІН ІНФОРМУЄ

- 25** **Переселенці із зони АТО без трудової можуть працювати лише за сумісництвом**

ПЛАТА ЗА КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ

- 25** **Інформація на запит органів соціального захисту населення має надаватися у п'ятиденний строк**

ВІДПОВІДАЄМО НА ЛИСТИ

- 26** **26** Прибережна захисна смуга розорана. Як покарати винуватця?
27 Усі проекти відведення земель в населених пунктах погоджуються з органами архітектури
28 Земельними ділянками відумерлої спадщини сільська рада розпоряджається на свій розсуд
28 При припиненні дії договору оренди земельна ділянка повертається за актом приймання-передачі

- 29** **РІШЕННЯ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ
ОСКАРЖЕНІ. ЧОМУ?**

Катерина ГРИВНАК,
експерт з місцевих
податків і зборів,
плати за землю

ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ

ЗЕМЕЛЬНИЙ ПОДАТОК ЗА НЕСІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ УГІДДЯ, РОЗТАШОВАНІ ЗА МЕЖАМИ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ

Банк є заставодержателем земельних ділянок сільськогосподарського призначення з цільовим використанням — для ведення виробничої діяльності, вид угідь — під будівлями та дворами. Як правильно визначити податкове зобов'язання із земельного податку за такі земельні ділянки, що розташовані за межами населеного пункту?

Як встановлено ст.22 Земельного кодексу України (далі — Земельний кодекс), до земель сільськогосподарського призначення належать як сільськогосподарські угіддя (рілля, багаторічні насадження, сіножаті, пасовища та перелоги), так і несільськогосподарські угіддя, зокрема, землі під господарськими будівлями і дворами.

Податковим кодексом України (далі — Податковий кодекс) встановлено порядок плати за використання земельних ресурсів залежно від того, встановлена чи не встановлена їх нормативна грошова оцінка, а ставки земельного податку визначено окремо для різних категорій земель та цільового призначення залежно від місцезнаходження земельних ділянок (у межах чи за межами населеного пункту).

Для земельних ділянок, нормативну грошову оцінку яких встановлено (незалежно від місцезнаходження), ст. 274 Податкового кодексу визначено загальну ставку податку — 1% від нормативної грошової оцінки. Винятком є сільськогосподарські угіддя, земельні ділянки, надані на землях лісогосподарського призначення, та земельні ділянки, зазначені у ст. 276 цього Кодексу.

Для несільськогосподарських угідь, що розташовані за межами населеного пункту, нормативну грошову оцінку яких не проведено та які зайняті господарськими будівлями (спорудами), Податковим кодексом визначено окрему ставку оподаткування земельним податком — з 1 гектара сплачується 5% від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по АР Крим або по області.

Отже, в цьому випадку за земельні ділянки, які є землями сільськогосподарського призначення (не є сільськогосподарськими угіддями) і знаходяться за межами населеного пункту, податок буде обчислюватися за ставкою 1% від нормативної грошової оцінки земельної ділянки, якщо така оцінка проведена, а якщо оцінки немає — за ставкою 5% від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по області.

СПЛАТА ПОДАТКУ ЗА ЗЕМЕЛЬНУ ДІЛЯНКУ ПІД ПРОДАНОЮ БУДІВЛЕЮ

Організація, яка повністю утримується за рахунок коштів місцевого бюджету, відчує (продає) будівлю. При цьому земельна ділянка, на якій розташовано будівлю, перебуває у постійному користуванні організації. Чи повинна у такому випадку організація сплачувати земельний податок за земельну ділянку під будівлею?

Відповідно до ст. 269, 270 Податкового кодексу платниками земельного податку є власники земельних ділянок та постійні землекористувачі, а об'єктами оподаткування — земельні ділянки, які перебувають у власності чи надані в постійне користування. Підставою для нарахування земельного податку є дані державного земельного кадастру.

Статтею 282 Податкового кодексу визначено пільги щодо сплати податку для юридичних осіб. Так, від земельного податку звільняються органи державної влади та органи місцевого самоврядування, органи прокуратури, заклади, установи та організації, які повністю утримуються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів.

При цьому якщо платники податку, які користуються пільгами з цього податку, надають в оренду земельні ділянки, окремі будівлі, споруди або їх частини, податок за такі земельні ділянки та земельні ділянки під будівлями, спорудами (їх частинами) сплачується на загальних підставах з урахуванням прибудинкової території (п. 284.3 ст. 284 Податкового кодексу). Ця норма не поширюється на бюджетні установи у разі надання ними будівель, споруд (їх частин) в тимчасове користування (оренду) іншим бюджетним установам, дошкільним, загальноосвітнім навчальним закладам незалежно від форм власності і джерел фінансування.

Отже, організація, яка повністю утримується за рахунок коштів місцевого бюджету, звільняється від сплати земельного податку, крім випадків, коли вона надає в оренду окремі будівлі, споруди або їх частини (за винятком перерахованих вище установ). Інших норм щодо оподаткування земельних ділянок для бюджетних установ та організацій Податковим кодексом не передбачено.

Разом з тим, згідно з п. 287.6 ст. 287 Податкового кодексу при переході права власності на будівлю, споруду (їх частину) податок за земельні ділянки, на яких розташовані такі будівлі, споруди (їх частини), з урахуванням прибудинкової території сплачується на загальних підставах з дати державної реєстрації права власності на нерухоме майно.

Тому у цьому випадку особа, яка придбала будівлю, є платником земельного податку відповідно до п. 287.6 ст. 287 Податкового кодексу.

Водночас суб'єктам господарювання слід пам'ятати про обов'язок використання земельних ділянок відповідно до умов надання та цільового призначення. Набуття іншою особою права власності на будівлю або споруду, які розташовані на земельній ділянці, є підставою припинення права користування земельною ділянкою.

СПЛАТА ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ У РАЗІ ПЕРЕХОДУ НА СПРОЩЕНУ СИСТЕМУ ОПОДАТКУВАННЯ

Підприємством, яке є власником земельної ділянки, було подано у встановленому порядку податкову декларацію із земельного податку на поточний рік. Згодом було прийнято рішення про перехід з IV кварталу поточного року на спрощену систему оподаткування та подано відповідну заяву. Чи має підприємство сплачувати земельний податок до кінця поточного року, адже відповідно до ст. 297 Податкового кодексу платники єдиного податку звільнені від сплати земельного податку?

Так, справді платники єдиного податку відповідно до норм п. 297.1 ст. 297 Податкового кодексу звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання звітності із земельного податку, за умови використання ними земельної ділянки для провадження господарської діяльності.

Водночас п. 286.3 ст. 286 Податкового кодексу встановлено, що платники плати за землю (крім фізичних осіб) самостійно обчислюють суму податку щороку станом на 1 січня і не пізніше 20 лютого поточного року подають відповідному контролюючому органу за місцезнаходженням земельної ділянки податкову декларацію на поточний рік за встановленою формою, з розбивкою річної суми рівними частками за місяцями. Подання такої декларації звільняє від обов'язку подання щомісячних декларацій.

Платник плати за землю має право подавати щомісяця звітну податкову декларацію, що звільняє його від обов'язку подання податкової декларації не пізніше 20 лютого поточного року, протягом 20 календарних днів місяця, що настає за звітним.

Згідно із п. 287.3 ст. 287 Податкового кодексу податкове зобов'язання щодо плати за землю, визначене у податковій декларації на поточний рік, сплачується рівними частками власниками та землекористувачами земельних ділянок за місцезнаходженням земельної ділянки за податковий період, який дорівнює календарному місяцю, щомісяця протягом 30 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) місяця.

Пунктом 49.18 ст. 49 Податкового кодексу визначено, що податкові декларації, за базовий звітний (податковий) період, що дорівнює календарному місяцю, подаються протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця.

Отже, підприємство, яке з IV кварталу переходить на сплату єдиного податку, має подати протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця до контролюючого органу за місцезнаходженням земельної ділянки уточнюючий розрахунок до річної податкової декларації з плати за землю та виключити із річної суми податкових зобов'язань суми податку за період жовтень-грудень на поточний рік.

СТРОКИ ДАВНОСТІ ДЛЯ НАРАХУВАННЯ ПОДАТКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

За який період контролюючі органи мають право нарахувати податкові зобов'язання, якщо підприємство не подавало податкові декларації з плати за землю понад 1095 днів?

Строки давності та особливості їх застосування визначено ст. 102 Податкового кодексу.

Контролюючий орган, крім випадків, визначених п. 102.2 ст. 102 Податкового кодексу, має право самостійно визначити суму грошових зобов'язань платника податків у випадках, визначених цим Кодексом, не пізніше закінчення 1095 дня, що настає за останнім днем граничного строку подання податкової декларації та/або граничного строку сплати грошових зобов'язань, нарахованих контролюючим органом, а якщо така податкова декларація була надана пізніше, — за днем її фактичного подання.

У разі подання платником податку уточнюючого розрахунку до податкової декларації контролюючий орган має право визначити суму податкових зобов'язань за такою податковою декларацією протягом 1095 днів з дня подання уточнюючого розрахунку.

Пунктом 102.2 ст. 102 Податкового кодексу встановлено, що грошове зобов'язання може бути нараховане або провадження у справі про стягнення такого податку може бути розпочате без дотримання строку дав-

ності, якщо, зокрема, податкову декларацію за період, протягом якого виникло податкове зобов'язання, не було подано.

Таким чином, плата за землю юридичній особі, яка не надавала податкові декларації понад 1095 днів, нараховується контролюючим органом з періоду, у якому виникло податкове зобов'язання.

РОЗМІР ОРЕНДНОЇ ПЛАТИ ЗА ЗЕМЕЛЬНУ ДІЛЯНКУ ВСТАНОВЛЕНО У ГРОШОВОМУ ВИРАЗІ

У договорі оренди земельної ділянки, укладеного з райдержадміністрацією, річний розмір орендної плати встановлено у грошовому виразі. Як у такому випадку з метою сплати податкових зобов'язань визначити розмір орендної плати за земельну ділянку державної чи комунальної власності, нормативна грошова оцінка якої не проведена, та яка знаходиться за межами населеного пункту?

Згідно з п. 288.4 ст. 288 Податкового кодексу розмір та умови внесення орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності встановлюється у договорі оренди між орендодавцем та орендарем.

Разом з тим, п. 288.5 ст. 288 Податкового кодексу визначено, що розмір орендної плати за такі земельні ділянки встановлюється в договорі, але річна сума платежу не може бути меншою 3% нормативної грошової оцінки, та не може перевищувати, зокрема, для інших земельних ділянок, наданих в оренду, — 12% нормативної грошової оцінки.

Укладення договору оренди земельної ділянки із земель державної або комунальної власності здійснюється на підставі рішення відповідного органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування — орендодавця.

Договір оренди землі — це договір, за яким орендодавець зобов'язаний за плату передати орендареві земельну ділянку у користування на певний строк, а орендар зобов'язаний використовувати земельну ділянку відповідно до умов договору та вимог земельного законодавства.

Постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2004 р. № 220 затверджено форму

Типового договору оренди землі, згідно з якою орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної власності встановлюється із зазначенням відсотків від нормативної грошової оцінки або розміру земельного податку.

Форми розрахунку розміру орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності, грошова оцінка яких не проведена, а також за земельні ділянки, грошова оцінка яких проведена, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 13.12.2006 р. № 1724 «Деякі питання оренди земель».

Разом з тим, якщо у договорі оренди розмір орендної плати в порушення вимог типового договору оренди землі встановлено у грошовому розмірі, то орендарю доцільно звернутися до орендодавця, з яким укладено договір оренди з приводу приведення його у відповідність до норм чинних нормативно-правових актів.

У випадку, про який ідеться, податкове зобов'язання з орендної плати за земельну ділянку, яка знаходиться за межами населеного пункту, та нормативна грошова оцінка якої не проведена, встановлено у договорі оренди.

ОПОДАТКУВАННЯ ЗЕМЕЛЬ ДОРОЖНЬОГО ГОСПОДАРСТВА

Виробнича база перебуває у власності дорожнього господарства (є державним підприємством, у статутному капіталі якого 100% акцій належить державі) і забезпечує функціонування автомобільних доріг. До складу господарства входять будівлі та споруди. Чи підлягає оподаткуванню земельним податком земельна ділянка під такою виробничою базою?

Положеннями Податкового кодексу передбачено особливості оподаткування земельних ділянок, які віднесено до земель дорожнього господарства автомобільних доріг загального користування.

Так, згідно з пп. 283.1.4 п. 283.1 ст. 283 цього Кодексу земельний податок не сплачується за землі дорожнього господарства автомобільних доріг загального користування — землі під проїзною частиною, узбіччям, земляним полотном, декоративним озеле-

ненням, резервами, кюветами, мостами, штучними спорудами, тунелями, транспортними розв'язками, водопропускними спорудами, підпірними стінками, шумовими екранами, очисними спорудами і розташованими в межах смуг відведення іншими дорожніми спорудами та обладнанням, а також землі, що знаходяться за межами смуг відведення, якщо на них розміщені споруди, що забезпечують функціонування автомобільних доріг, а саме:

- паралельні об'їзні дороги, поромні переправи, снігозахисні споруди і насадження, протилавинні та протисельові споруди, вловлюючі з'їзди, захисні насадження, шумові екрани, очисні споруди;
- майданчики для стоянки транспорту і відпочинку, склади, гаражі, резервуари для зберігання паливно-мастильних матеріалів, комплекси для зважування великогабаритного транспорту, виробничі бази, штучні та інші споруди, що перебувають у державній власності, власності державних підприємств або власності господарських товариств, у статутному капіталі яких 100 відсотків акцій (часток, паїв) належить державі.

Тобто, Податковим кодексом визначено земельні ділянки, за які не сплачується земельний податок, що знаходяться у межах та за межами смуг відведення, на яких розміщені відповідні (перераховані) об'єкти.

Як встановлено ст. 71 Земельного кодексу, до земель дорожнього господарства належать, зокрема, землі, що знаходяться за межами смуг відведення, якщо на них розміщені споруди дорожньої служби з виробничими базами.

Поняття «споруди» визначено пп. 14.1.238 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу, згідно з яким, споруди — це земельні поліпшення, що не належать до будівель і призначені для виконання спеціальних технічних функцій.

До земельних поліпшень належать матеріальні об'єкти, розташовані у межах земельної ділянки, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни призначення, а також результати господарської діяльності або проведення певного виду робіт (зміна рельєфу, поліпшення ґрунтів, розміщення посівів,

багаторічних насаджень, інженерної інфраструктури тощо) (пп. 14.1.75 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу).

Податковий кодекс надає також визначення «будівлі». Згідно з пп. 14.1.15 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу будівлі — земельні поліпшення, що складаються з несучих та огорожувальних або сполучених (несуче-огорожувальних) конструкцій, які утворюють наземні або підземні приміщення, призначені для проживання або перебування людей, розміщення майна, тварин, рослин, збереження інших матеріальних цінностей, провадження економічної діяльності.

Отже, відповідно до положень Податкового кодексу будівлі та споруди — це різні визначення. Тому, в даному випадку не сплачуватиметься земельний податок за земельну ділянку під виробничою базою, яка віднесена до споруд, що забезпечують функціонування автомобільних доріг загального користування.

ОПОДАТКУВАННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ ПІД БУДІВЛЕЮ, ЩО ЗНАХОДИТЬСЯ У СПІЛЬНІЙ ВЛАСНОСТІ

Виробнича будівля перебуває у спільній власності кількох юридичних осіб, а право власності на земельну ділянку під такою будівлею оформлено на одну з таких осіб. Хто є платником земельного податку за земельну ділянку, на якій знаходиться будівля?

Відповідно до ст. 269, 270 Податкового кодексу платниками земельного податку є власники земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувачі, а об'єктами оподаткування — земельні ділянки, які перебувають у власності або користуванні, та земельні частки (паї), які перебувають у власності.

Як визначено ч. першою ст. 86 Земельного кодексу земельна ділянка може знаходитись у спільній власності з визначенням часток кожного з учасників спільної власності (спільна часткова власність) або без визначення часток учасників спільної власності (спільна сумісна власність).

Спільною частковою власністю є власність двох чи більше осіб із визначенням часток кожного з них у праві власності (ст. 356 Цивільного кодексу). Спільною сумісною власністю є спільна власність двох або

більше осіб без визначення часток кожного з них у праві власності (ст. 368 Цивільного кодексу).

Згідно з п. 286.6 ст. 286 Податкового кодексу за земельну ділянку, на якій розташована будівля, що перебуває у спільній власності кількох юридичних або фізичних осіб, податок нараховується з урахуванням прибудинкової території кожному з таких осіб:

у рівних частинах — якщо будівля перебуває у спільній сумісній власності кількох осіб, але не поділена в натурі, або одній з таких осіб-власників, визначеній за їх згодою, якщо інше не встановлено судом;

пропорційно належній частці кожної особи — якщо будівля перебуває у спільній частковій власності;

пропорційно належній частці кожної особи — якщо будівля перебуває у спільній сумісній власності і поділена в натурі.

При переході права власності на будівлю, споруду (їх частину) податок за земельну ділянку, на яких розташовані такі будівлі, споруди (їх частини), з урахуванням прибудинкової території сплачується на загальних підставах з дати державної реєстрації права власності на нерухоме майно (п. 287.6 ст. 287 Податкового кодексу).

Водночас, підставою для нарахування земельного податку є дані державного земельного кадастру (п. 286.1 ст. 286 Податкового кодексу).

Отже, якщо будівля перебуває у спільній сумісній власності кількох осіб та не поділена в натурі, то податок за земельну ділянку, на якій розташована така будівля, сплачується з урахуванням прибудинкової території у рівних частинах кожним співвласником такої будівлі або однією з таких осіб-власників за їх згодою.

Якщо право власності на земельну ділянку, на якій знаходиться будівля, що перебуває у спільній власності кількох юридичних осіб, оформлено на одну з таких осіб, то така особа є платником земельного податку відповідно до даних державного земельного кадастру.

Якщо будівля перебуває у спільній сумісній власності кількох осіб та поділена в натурі, або перебуває у спільній частковій власності, то податок за земельну ділянку, на якій розташована така будівля, сплачується кожним співвласником будівлі пропорційно належній йому частці з урахуванням прибудинкової території.

СИЛЬГОСППРОДУКЦІЯ, ЩО ВИРОЩЕНА НА ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНКАХ, ЩОДО ЯКИХ УКЛАДЕНО ДОГОВОРИ ЕМФІТЕВЗИСУ

Чи включатиметься продукція, вирощена на земельних ділянках, щодо яких укладені договори емфітевзису із їх власниками, до складу доходу від реалізації сільськогосподарської продукції власного виробництва?

Згідно з п. 308.4 ст. 308 Податкового кодексу дохід сільськогосподарського товаровиробника, отриманий від реалізації сільськогосподарської продукції власного виробництва та продуктів її переробки (крім підакцизних товарів, за винятком виноматеріалів виноградних (коди згідно з УКТ ЗЕД 2204 29 — 2204 30), вироблених на підприємствах первинного виноробства для підприємств вторинного виноробства, які використовують такі виноматеріали для виробництва готової продукції, включає зокрема, доходи, отримані від реалізації продукції рослинництва, що вироблена (вирощена) на угіддях, які належать сільськогосподарському товаровиробнику на праві власності або надані йому в користування, та продуктів її переробки на власних підприємствах або орендованих виробничих потужностях.

Отже, в цьому випадку дохід від реалізації сільгосппродукції, що вироблена (вирощена) на таких земельних ділянках, включається до складу доходу від реалізації сільгосппродукції власного виробництва. ■

ПОДАННЯ ДОВІДКИ ПРО РОЗМІР НОРМАТИВНОЇ ГРОШОВОЇ ОЦІНКИ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ

Чи потрібно щорічно при поданні податкової декларації із земельного податку подавати до відповідного податкового органу довідку про розмір нормативної грошової оцінки земельної ділянки та чи можна подати копію такої довідки?

Податковим кодексом не передбачено обов'язковості щорічного подання платником земельного податку довідки про розмір нормативної грошової оцінки його земельної ділянки. Така довідка, відповідно до п. 286.2

ст. 286 Податкового кодексу, в обов'язковому порядку подається лише в окремих випадках: при поданні першої декларації (фактичного початку діяльності як платника земельного податку), а надалі — у разі затвердження нової нормативної грошової оцінки.

При цьому Податковим кодексом не обумовлено подання разом із податковою звітністю із земельного податку оригіналу чи копії довідки (витягу) про розмір нормативної грошової оцінки земельної ділянки.

Отже, щорічно при поданні податкової декларації із земельного податку не потрібно подавати до відповідного податкового органу довідку (витяг) про розмір нормативної грошової оцінки земельної ділянки, а подавати оригінал чи копію такої довідки (у визначених законодавством випадках) обирає платник.

ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТНИКОМ ФСП ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ЗА ДОГОВОРАМИ ЕМФІТЕВЗИСУ

Сільськогосподарське підприємство є платником ФСП і хоче укласти з власниками земельних ділянок договори емфітевзису. Чи будуть включатися до об'єкта оподаткування ФСП площі сільськогосподарських угідь, що використовуватимуться за договорами емфітевзису?

Емфітевзис є одним із видів права на землю, визначених розділом III Земельного кодексу. Як визначено ст. 102¹ цього Кодексу, емфітевзис є правом користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб, що виникає на підставі договору між власником земельної ділянки та особою, що виявила бажання користуватися цією земельною ділянкою для таких потреб, відповідно до Цивільного кодексу України (далі — Цивільний кодекс). Укладення договорів про надання права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб здійснюється відповідно до Цивільного кодексу з урахуванням вимог Земельного кодексу.

Право користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис) є речовим правом на чуже майно (ст. 395 Цивільного кодексу).

Відповідно до п. 2 ст. 4 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» обов'язковій державній реєстрації підлягають речові права та обтяження на нерухоме майно, розміщене на території України, що належить фізичним та юридичним особам, державі в особі органів, уповноважених управляти державним майном, іноземцям та особам без громадянства, іноземним юридичним особам, міжнародним організаціям, іноземним державам, а також територіальним громадам в особі органів місцевого самоврядування, зокрема, право користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис).

Порядок оподаткування ФСП встановлено главою 2 Податкового кодексу. Так, відповідно до п. 302.1 ст. 302 Податкового кодексу об'єктом оподаткування ФСП є площа сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножатей, пасовищ і багаторічних насаджень) та/або земель водного фонду

(внутрішніх водойм, озер, ставків, водосховищ), що перебуває у власності сільськогосподарського товаровиробника або надана йому у користування, у тому числі на умовах оренди.

Сільськогосподарські товаровиробники, згідно з п. 308.1 ст. 308 Податкового кодексу, для набуття і підтвердження статусу платника ФСП щороку, до 20 лютого, подають станом на 1 січня поточного року перелік документів, зокрема, відомості (довідку) про наявність земельних ділянок. У такій довідці зазначаються відомості про кожний документ, що встановлює право власності та/або користування земельними ділянками, у тому числі про кожний договір оренди земельної частки (паю).

Тому земельні ділянки, щодо яких укладені договори емфітевзису з їх власниками, включаються до об'єкта оподаткування ФСП за умови державної реєстрації права користування земельними ділянками у встановленому чинним законодавством порядку.

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА. РОЗ'ЯСНЕННЯ

ЮРИДИЧНА ОСОБА МОЖЕ ПЕРЕЙТИ НА СПРОЩЕНУ СИСТЕМУ ОПОДАТКУВАННЯ ПРОТЯГОМ РОКУ

Суб'єкт господарювання, який є платником інших податків і зборів, може перейти на спрощену систему оподаткування. Зробити це можна шляхом подання заяви до контролюючого органу не пізніше ніж за 15 календарних днів до початку наступного календарного кварталу.

Юридична особа має право перейти на спрощену систему оподаткування один раз протягом календарного року. До поданої заяви додається розрахунок доходу за попередній календарний рік.

Такий перехід може бути здійснений за умови, якщо протягом календарного року, що передуює періоду переходу

на спрощену систему оподаткування, суб'єктом господарювання дотримано відповідні вимоги (встановлені в п. 291.4 ст. 291 ПКУ).

Порядок обрання або переходу на спрощену систему оподаткування регулюється ст. 298 Податкового кодексу України.

ПЛАТНИКИ ФСП СПЛАЧУЮТЬ ОРЕНДНУ ПЛАТУ ЗА ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ ДЕРЖАВНОЇ ТА КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Платники фіксованого сільськогосподарського податку не є платниками земельного податку за земельні ділянки, які використовуються для ведення сільськогосподарського товаровиробництва. Водночас, орендну плату за земельні ділянки державної і комунальної власності такі

платники сплачують відповідно до укладеного договору оренди землі.

Нагадуємо, орендна плата за земельні ділянки державної і комунальної власності — обов'язковий платіж, який орендар вносить орендодавцеві за користування земельною ділянкою.

Розмір та умови внесення орендної плати встановлюються у договорі оренди між орендодавцем (власником) і орендарем.

Платники фіксованого сільськогосподарського податку не є платниками, зокрема, земельного податку (крім земельного податку за земельні ділянки, що не використовуються для ведення сільськогосподарського товаровиробництва).

Порядок сплати орендної плати регулюється ст. 288 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями.

● ДЕРЖЗАКУПІВЛІ ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ ПРОВОДИТИМУТЬСЯ ЧЕРЕЗ СИСТЕМУ ЕЛЕКТРОННИХ ТЕНДЕРІВ

Пілотний проект цієї системи найближчим часом запрацює у декількох міністерствах, де буде протестовано роботу системи електронних державних закупівель на товарах та послугах, вартість яких нижча за 100 тис. гривень. Про це під час підписання Меморандуму щодо побудови прозорої та ефективної системи державних закупівель в Україні повідомив Міністр юстиції Павло Петренко.

За словами Міністра юстиції, вже за кілька місяців тестової роботи можна буде побачити всі недоліки електронної системи закупівель і, за необхідності, відкоригувати її роботу. Крім того, пілотний проект дасть змогу продемонструвати реальні переваги як для держави, так і для бізнесу.

«Реформа державних закупівель має запрацювати і вже в перший місяць роботи ми маємо побачити реальний результат. Він полягатиме в економії коштів бюджету, в отриманні якісніших товарів та послуг, у спрощенні процедур, а також у збільшенні довіри з боку бізнесу та в покращенні бізнес-середовища», — зазначив Міністр юстиції.

«Державний сектор — це величезний ринок, який завжди був закритий для бізнесу. В період складної економічної ситуації держава може стати тим інвестором, який мотивуватиме вітчизняний бізнес через прозору систему електронних державних закупівель. Це величезний обсяг ринку, який становить близько 300 млрд. грн. При цьому, кошти підуть у різні сектори економіки», — зазначив Міністр юстиції.

За словами экс-заступника міністра юстиції Грузії Григорія Вашадзе, через недосконалу систему державних закупівель Україна щодня втрачає близько 10 млн. доларів.

Під час підписання Меморандуму була презентована «Концепція розробки та втілення електронної системи державних закупівель в Україні 2014-2015 рр.». Ключовими пунктами цього документа є декларація абсолютної прозорості всієї процедури держзакупівель, відкриття повного доступу до інформації та документів про тендери в Інтернеті, суттєве спрощення процедури прийняття участі у тендерах та заборона акцептування цінових пропозицій вищих, ніж орієнтовні ціни.

● ПРЕЗЕНТОВАНО НОВУ РЕДАКЦІЮ ПРОЕКТУ ЗАКОНУ ПРО ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ

Під час VI Рішельєвських академічних читань «Європейські орієнтири реформування публічної служби в Україні», що відбулися в Києві, презентовано проект нової редакції Закону України «Про державну службу», який враховує прогресивні вітчизняні напрацювання та успішний досвід реформ у європейських країнах.

Принциповими новаціями нової редакції законопроекту є розмежування політичних та адміністративних посад, врегулювання статусу державного службовця, винятково конкурсні процедури добору кандидатів та гарантування рівного доступу до державної служби, поєднання системи винагород з оцінкою ефективності роботи, а також об'єктивні можливості просування по службових сходах, посилення персональної відповідальності за виконання обов'язків.

За словами Віце-прем'єр-міністра України-міністра регіо-

нального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства Володимира Гройсмана, нові проекти законів «Про державну службу» та «Про службу в органах місцевого самоврядування», які виносяться на громадське обговорення, мають бути прийняті новим складом парламенту вже до кінця поточного року.

«Те, що ми маємо сьогодні в державній службі, все — зі знаком мінус: неефективно, не престижно, не прозоро. Ми маємо створити в доброму розумінні професійну, якісну контрактну «армію» чиновників, які будуть адекватно відповідати на запити суспільства, — зазначив він. — У період проведення в Україні структурних реформ, зокрема, у сфері місцевого самоврядування, дуже важливим є те, який персонал буде управляти державою».

● ЩОБ ДОВІДАТИСЯ, ДЕ І ЯКІ ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ ПРОДАЮТЬСЯ, ВІДВІДУЙТЕ САЙТ ЗЕМЕЛЬНОГО ВІДОМСТВА

Держземагентство України оприлюднило зведену інформацію про переліки земельних ділянок, права на які пропонується продати на земельних торгах.

Уже за перший тиждень до переліків включено майже 1100 земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності загальною площею близько 29 тисяч гектарів. У подальшому такі переліки будуть оновлюватися та наповнюватися регулярно.

Інформація опублікована на офіційному веб-сайті земельного відомства (land.gov.ua) у розділі «Земельні торги».

Крім того, Держземагентство розробляє пропозиції щодо внесення змін до законодавства України для спрощення та прискорення проведення земельних торгів.

Міністерством юстиції України, в рамках проведення Всеукраїнського тижня правових знань на тему «Подолання корупції в судовій системі», підготовлено роз'яснення для громадян щодо моделі поведінки, яка б унеможливила ініціювання корупційних проявів з їх боку, а також щодо активного інформування ними органів правопорядку про факти вимагання суб'єктами владних повноважень неправомірної вигоди.

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод встановлює, що кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безпристрасним судом, встановленим законом.

Статтею 55 Конституції України закріплено, що права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Так, кожна особа має право в порядку, встановленому Цивільним процесуальним кодексом України, звернутися до суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів.

У випадку, коли особа вважає, що рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень порушені її права, свободи або інтереси, має право звернутися до адміністративного суду в порядку, встановленому Кодексом адміністративного судочинства України.

Процесуальним законодавством України встановлено вимоги до форми і змісту позовної заяви, яка пода-

ВИМАГАННЯ НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ. Як поводитися громадянину?

ється до суду. У разі, якщо позовна заява не відповідає законодавчим вимогам, суддя виносить ухвалу про залишення такої заяви без руху та встановлює строк, достатній для усунення недоліків.

У певних випадках, що також визначені законом, суддя може повернути позовну заяву, проте це не позбавляє особу права повторного звернення до суду для захисту своїх прав, свобод та інтересів.

При цьому процесуальними кодексами визначено чіткі строки для прийняття справ до розгляду та їх вирішення. Так, *цивільна справа має бути розглянута судом протягом розумного строку, але не більше двох місяців з дня відкриття провадження у справі. Адміністративна справа — не більше місяця з дня відкриття провадження у справі.*

Якщо суддя умисно порушує строки розгляду справи, то це свідчить про заінтересованість та упередженість судді та слугує підставою притягнення його до дисциплінарної відповідальності, яка передбачається Законом України «Про судоустрій і статус суддів».

Якщо ж мають місце факти вимагання суб'єктами владних повноважень непра-

вомірної вигоди, у такому випадку статтею 368 Кримінального кодексу України встановлена відповідальність за прийняття пропозиції, обіцянки або одержання службовою особою, яка займає відповідальне становище, неправомірної вигоди, а так само прохання надати таку вигоду для себе чи третьої особи за вчинення чи не вчинення такою службовою особою в інтересах того, хто пропонує, обіцяє чи надає неправомірну вигоду, чи в інтересах третьої особи будь-якої дії з використанням наданої їй влади чи службового становища. У цій же нормі передбачено відповідальність за такі ж діяння, поєднані з вимаганням неправомірної вигоди.

До службових осіб, які займають відповідальне становище, у цій статті належать, серед іншого, судді, прокурори та слідчі.

Під вимаганням неправомірної вигоди слід розуміти вимогу щодо надання неправомірної вигоди з погрозою вчинення дій або бездіяльності з використанням влади або службового становища стосовно особи, яка надає неправомірну вигоду, або умисне створення умов, за яких особа вимушена надати неправомірну вигоду з метою запобігання шкідливим на-

слідкам щодо своїх прав і законних інтересів.

Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі є кримінально караними діями та є підставою для притягнення до кримінальної відповідальності.

ВАРТО ЗВЕРНУТИ УВАГУ

Кримінальний кодекс України передбачає звільнення від кримінальної відповідальності особи, яка до повідомлення їй про підозру у вчиненні нею злочину добровільно заявила про те, що сталося, органу, службова особа якого має право повідомляти про підозру. Правом здійснити повідомлення про підозру наділені слідчий та прокурор.

На сьогодні, органами досудового розслідування є слідчі підрозділи органів Міністерства внутрішніх справ, Державної фіскальної служби та Служби безпеки України.

Таким чином, особа, стосовно якої були вчинені дії щодо вимагання неправомірної вигоди, для звільнення від кримінальної відповідальності повинна заявити про те, що сталося, будь-якому з вищевказаних органів або органу прокуратури.

Після подання заяви про вчинене вимагання неправомірної вигоди слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після її подання, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати розслідування.

ГРОШОВА ДОПОМОГА ВИМУШЕНИМ ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМ.

КОМУ І В ЯКИХ РОЗМІРАХ ЇЇ ПРИЗНАЧАЮТЬ, ЯК ОТРИМАТИ?

Згідно із постановою Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 року № 505 особам, які переміщуються з Криму та районів АТО, а також стоять на обліку в структурних підрозділах органів соцзахисту населення, надаватимуть щомісячну адресну допомогу для покриття витрат на проживання, у тому числі на оплату житлово-комунальних послуг. Виплати проводять з дня звернення за її призначенням до зняття з обліку (але не більше 6 місяців).

Грошову допомогу призначають на сім'ю та виплачують одному з її членів у таких розмірах:

- 884 грн — непрацездатним особам (пенсіонери, інваліди, діти);
- 442 грн — працездатним.

При цьому загальна сума допомоги на сім'ю не може перевищувати 2400 грн. А її розмір не враховують при обчисленні сукупного доходу сім'ї для усіх видів соцдопомоги.

Щоб отримати таку грошову допомогу, представник сім'ї має звернутися до уповноваженого органу за фактичним місцем проживання (перебування) з відповідною заявою та пред'явити:

- паспорт громадянина України або інший документ, що посвідчує особу;
- довідки усіх членів сім'ї про взяття на облік осіб, що переміщуються та їх письмову згоду на надання допомоги.

Грошову допомогу не призначають, коли:

- член сім'ї має житло за межами Криму та районами АТО;
- у сім'ї є 2 або більше транспортні засоби, що підлягають держреєстрації та обліку в Державтоінспекції (крім тих, що одержані чи придбані на пільгових умовах через уповноважені органи, а також вітчизняного виробництва, які використовують більше 10 років від дати випуску та інші транспортні засоби зі строком експлуатації більше 15 років від дати випуску);
- будь-хто з сім'ї має депозит на суму понад 10-кратний розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб (наразі — 12180 грн).

Якщо працездатні особи з таких сімей не влаштувалися на роботу протягом 2 місяців з дня призначення допомоги, то для них на наступні 2 місяці розмір допомоги зменшують на 50%, в подальшому — перестають виплачувати.

ВІДШКОДУВАННЯ ДЕРЖАВОЮ ЧАСТИНИ КОШТІВ НА ПРИДБАННЯ КОТЛА.

ПОРЯДОК ОТРИМАННЯ КОМПЕНСАЦІЇ

Постановою від 1 жовтня 2014 року № 49 Уряд вніс зміни до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів щодо ефективного використання енергетичних ресурсів та енергозбереження, затвердженого постановою КМУ від 17.10.11 р. № 1056.

Для стимулювання населення переходити на альтернативні варіанти опалення власних осель (щоб економити газ) Кабмін відшкодуватиме частину витрат фізичних осіб на придбання

котла з використанням будь-яких видів палива та енергії (крім природного газу) у кредит. Мова йде про відшкодування 20% тіла кредиту, проте ця сума допомоги не може перевищувати 5 тис. грн за кожним кредитним договором. Бюджетні кошти не можуть бути спрямовані на сплату будь-яких штрафів та (або) пені, нарахованих згідно з умовами кредитного договору. Отримати такий кредит позичальники зможуть лише в державному банку (Ощадбанк).

Порядок отримання відшкодування такий. Фізособа отримає рахунок-фактуру в магазині, де вона вибрала котел, і йде до Ощадбанку (з паспортом, кодом, довідкою про заробітну платню за останні 6 місяців). Там її перевіряють на кредитоспроможність. Якщо запитань не виникатиме, банк та фізособа підписують кредитний договір, банк перераховує кошти за котел в магазин, а позичальник після отримання товару має надати в банк відповідний чек про його оплату.

Банк, у свою чергу, має подати до Держенергоефективності щомісяця до 20 числа наступного періоду 2 примірники зведених реєстрів позичальників, яким надавався кредит на придбання котлів.

ДЕРЖПІДПРИЄМНИЦТВО ІНФОРМУЄ

З 1 ЖОВТНЯ РЕЄСТРАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ВИКЛЮЧНО ЧЕРЕЗ ЄДИНЕ ВІКНО

Перелік окремих послуг, які надаються місцевими центрами надання адміністративних послуг (ЦНАП), встановлено розпорядженням Кабміну від 16.05.2014 № 523-р. Зокрема, юридичні та фізичні особи зможуть:

- здійснити держреєстрацію підприємницької діяльності; змін до установчих документів юрособи; змін до відомостей про фізособу-підприємця в Єдиному державному реєстрі юридич-

- них осіб та фізичних осіб-підприємців (далі — ЄДР); припинення юрособи в результаті її ліквідації, злиття, приєднання, поділу або перетворення; припинення підприємницької діяльності фізособою-підприємцем за її рішенням;
- отримати витяг, виписки, довідки з ЄДР; юрособи можуть отримати дублікати оригіналів своїх установчих документів та змін до них; внести до ЄДР

- відомості про створення відокремленого підрозділу або про його закриття;
- зареєструвати громадське об'єднання, засіб масової інформації з місцевою сферою розповсюдження;
- отримати: паспорт громадянина України; довідку про реєстрацію місця проживання або місцезнаходження і т.п.

Звертаємо увагу, що для отримання зазначених послуг, з 1 жовтня необхідно звертатися **виключно до ЦНАП за місцем проживання.**

Інформацію про місцезнаходження центрів адмінпослуг можна отримати у місцевих держадміністраціях, а також у підрозділах міграційної служби.

ЯК НАДАЄТЬСЯ ЗЕМЛЯ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА?

Відділ Держземагентства у Перемишлянському районі просить надати роз'яснення з таких питань:

1. Відповідно до розпорядження голови Перемишлянської районної державної адміністрації був наданий дозвіл на відведення земельної ділянки під існуючими ставками за межами населеного пункту для ведення фермерського господарства для рибогосподарських потреб. Статтями 31, 118, 121, 134 Земельного кодексу України, статтею 7 Закону України «Про фермерське господарство» аукціони у випадку передачі земельних ділянок для ведення фермерського господарства не передбачені.

Чи законно прийняте розпорядження Перемишлянської районної державної адміністрації щодо надання вищезгаданих земель, а також порядок їх надання?

2. Два підприємства викупили по декілька будівель господарського двору, між ними є огорожа. Підприємства виготовили проекти землеустрою щодо відведення земельних ділянок в оренду для обслуговування комплексу будівель цього господарського двору без матеріалів, які б обґрунтовували конфігурацію та розмір земельних ділянок (проект детального планування), але з погодженими межами цих ділянок між собою.

Чи повинні були підприємства представити у проектах відводу матеріали, які б обґрунтовували конфігурацію та розмір земельних ділянок (проект детального планування)?

Юрій ТЮТЮННИК,
начальник районного відділу
Держземагентства

м. Перемишляни
Львівської області

Щодо першого питання, слід звернути увагу, що відповідно до частини другої статті 134 Земельного кодексу України не підлягають продажу на конкурентних засадах (земельних торгах) земельні ділянки державної і комунальної власності або права на них у разі передачі громадянам земельних ділянок для ведення фермерського господарства, ведення особистого селянського господарства, ведення садівництва, будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), індивідуального дачного будівництва, будівництва індивідуальних гаражів, для сінокосіння і випасання худоби, для городництва. Тобто, якщо земельна ділянка надається громадянину для створення фермерського господарства. У випадку, коли фермерське господарство уже створене і бажає додатково отримати земельну ділянку у користування, її надання має відбуватися на конкурентних засадах, оскільки у цьому випадку фермерське господарство виступає як юридична особа.

Отже:

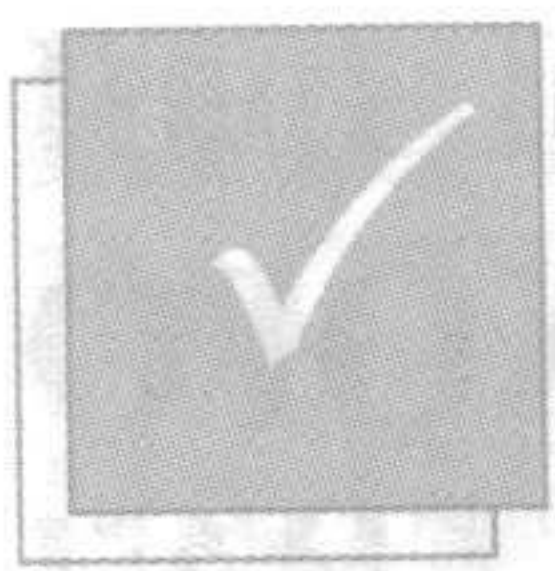
— якщо дозвіл на відведення земельної ділянки під існуючими ставками за межами населеного пункту для ведення фермерського господарства для рибогосподарських потреб надавався громадянину для створення такого господарства, дії держадміністрації не суперечать законодавству;

— якщо дозвіл на відведення земельної ділянки під існуючими ставками за межами населеного пункту для ведення фермерського господарства для рибогосподарських потреб надавався юридичній особі — фермерському господарству, дії держадміністрації не відповідають вимогам статті 134 Земельного кодексу України.

Що стосується самої земельної ділянки, яка має надаватися в оренду, слід зазначити, що відповідно до статті 122 Земельного кодексу України повноваження щодо надання земельних ділянок під водою (водним простором) комунальної власності у користування на умовах оренди належать відповідним радам, а із земель державної власності — обласній державній адміністрації, якщо ж мова йде про використання їх для рибозведення (сільськогосподарське використання) — з 2013 року територіальним органом земельних ресурсів.

Щодо другого питання.

Проект землеустрою щодо відведення земельних ділянок в оренду кожному із двох підприємств відповідно до вимог статті 181-1 Земельного кодексу України обов'язково має погоджуватися органом архітектури. Якщо з боку органу архітектури не надано з цього приводу жодних зауважень (проект відповідає вимогам державних будівельних норм), районний відділ земельних ресурсів може погодити такий проект.

ВІДУМЕРЛА СПАДЩИНА ПЕРЕЙШЛА У КОМУНАЛЬНУ ВЛАСНІСТЬ. ХТО І ЯК МАЄ ПРАВО НЕЮ РОЗПОРЯДЖАТИСЯ?

У квітні-травні 2011 року рішеннями районного суду було визнано відумерлою спадщину 5 громадян і передано у власність територіальній громаді сільської ради 5 земельних ділянок (4,38 умовних кадастрових гектарів кожна). Відповідно до розпорядження РДА від 13.07.2004 р. № 298 цим громадянам посвідчено право власності державними актами, але державні акти не видано. В розпорядженні кожній земельній ділянці визначено площу в гектарах.

Рішенням від 26 листопада 2012 року сільська рада надала дозвіл 20 громадянам на складання проекту із землеустрою щодо відведення земельних ділянок у власність.

Рішенням 21 сесії 6 скликання сільської ради затверджено проекти із землеустрою щодо відведення земельних ділянок у власність та надані земельні ділянки у власність по 1 га кожному.

Громадяни звернулися до Реєстраційної служби РУЮ для реєстрації земельних ділянок.

19.07.2014 року державний реєстратор прав на нерухоме майно відмовила у реєстрації земельної ділянки, посилаючись на неправомірність рішень сільської ради.

Тому прошу дати роз'яснення про правомірності рішень сільської ради та надати консультацію з приводу подальших дій громадян по реєстрації земельних ділянок.

Віталій ГРИШКО

Відповідно до статті 1277 Цивільного кодексу України, у разі відсутності спадкоємців за заповітом і за законом, усунення їх від права на спадкування, неприйняття ними спадщини, а також відмови від її прийняття суд визнає спадщину відумерлою за заявою відповідного органу місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини.

Заява про визнання спадщини відумерлою подається після спливу одного року з часу відкриття спадщини.

Спадщина, яка визнана судом відумерлою, переходить у власність територіальної громади за місцем відкриття спадщини.

Тобто, відповідно до ч.1 статті 1277 Цивільного кодексу України суд визнає спадщину відумерлою за заявою відповідного органу місцевого самоврядування у передбачених законом випадках.

Після цього орган місцевого самоврядування приймає рішення щодо переходу відповідної земельної ділянки у власність територіальної громади за місцем відкриття спадщини та віднесення її до запасу. Нагадаю, що відповідно до частини другої статті 19 Земельного кодексу України земельні ділянки кожної категорії земель, які не надані у власність або користування громадян чи юридичних осіб, можуть перебувати у запасі.

Відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме

майно та їх обтяжень» державна реєстрація прав є обов'язковою. Інформація про права на нерухоме майно та їх обтяження підлягає внесенню до Державного реєстру прав.

Отже, з 01.01.2013 року необхідно зареєструвати це право комунальної власності у державному реєстрі прав на нерухоме майно.

Відповідно до статті 4-1 Закону України «Про державну реєстрацію прав на нерухоме майно та їх обтяжень», рішення органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування про передачу земельних ділянок у власність або користування (постійне користування, оренда, користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис), користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій), сервітут) приймається без здійснення державної реєстрації права держави чи територіальної громади на такі земельні ділянки, крім випадків, коли право власності на земельні ділянки державної або комунальної власності вже зареєстровано в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно.

Державна реєстрація права держави чи територіальної громади на земельні ділянки, які сформовані із земель державної чи комунальної власності, здійснюється після за-

твердження в порядку, встановленому Земельним кодексом України, документації із землеустрою, за якою здійснено таке формування, одночасно із державною реєстрацією подітного речового права на такі земельні ділянки (постійне користування, оренда, користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис), користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій), сервітут), крім випадків, коли рішенням відповідного органу про затвердження документації із землеустрою передбачено здійснення державної реєстрації переходу права власності на земельні ділянки.

Отже, у разі якщо земельна ділянка визнана судом відумерлою, вона переходить у комунальну власність. В подальшому місцева рада зараховує цю землю до земель запасу. При зверненні громадян ця земельна ділянка може бути надана їм у користування чи у власність на загальних підставах. При зверненні юридичних осіб до ради щодо оренди цієї земельної ділянки, питання надання має вирішуватися за результатами проведеного аукціону.

Для більш широкої можливості розпорядитися такою ділянкою, радимо обміняти її на іншу земельну ділянку, розташовану на межі масиву.

**Ситуації аналізувала
Ганна БЕКОВСЬКА,
юрист**

В ОКРЕМИХ РАЙОНАХ ДОНЕЧЧИНИ ТА ЛУГАНЩИНИ ЗАПРОВАДЯТЬ АВТОНОМНЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Верховна Рада ухвалила Закон України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей».

Закон передбачає встановлення в окремих районах Донецької та Луганської областей, тимчасового (строком на три роки з дня набрання Законом чинності) порядку організації їх місцевого самоврядування та діяльності органів місцевого самоврядування. Тобто в окремих районах Донеччини та Луганщини запровадять

автономне самоврядування. У зв'язку з цим 7-го грудня 2014 року передбачається проведення позачергових виборів депутатів районних, міських, районних у містах, селищних, сільських рад, сільських, селищних, міських голів в окремих районах цих областей. Причому Закон унеможлиблює дострокове припинення повноважень депутатів місцевих рад і посадових осіб, обраних на цих позачергових виборах.

Окрім цього, у даних регіонах відбудеться ряд нормотворчих подій, зокрема:

- запровадять особливий порядок призначення керівників органів прокуратури і судів, у якому братиме участь і орган місцевого самоврядування;
- створять загони народної міліції із числа добровольців — громадян України які постійно проживають у відповідних населених пунктах. Координувати діяльність таких загонів охорони громадського порядку будуть відповідні сільські, селищні, міські голови;
- органи місцевого самоврядування в цих регіонах сприятимуть використанню російської та інших мов у сфері освіти, у засобах масової інформації, у діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, в судочинстві, в економічній та соціальній діяльності.

Цей Закон покликаний створити умови для швидкої нормалізації обстановки, відновлення правопорядку, прав, свобод і законних інтересів громадян і юросіб, що знаходяться у зазначених областях України. Окрім цього, передбачається, що норми

Закону сприятимуть поверненню жителів східного регіону до місць їх постійного проживання, а також відновленню життєдіяльності в населених пунктах Донецької та Луганської областей та розвитку цих територій.

ВЛАСНИК МАЙНОВИХ ПАЇВ ВИДІЛЯЄ МАЙНО В НАТУРІ. ЯК ЗАРЕЄСТРУВАТИ ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА ЦЕ МАЙНО?

Насамперед звертаємо увагу на те, що особа, яка викупила або іншим законним шляхом отримала у власність майнові сертифікати (міна, спадкування, дарування тощо) у кількості, достатній для виділення окремої будівлі колгоспного двору, не має ще додатково викупувати цю будівлю. Майнові сертифікати дають право на виділення такої будівлі в натуру відразу у власність власнику цих сертифікатів.

Взагалі питання обчислення розмірів та розподілу майнових паїв серед колишніх членів КСП та інших колективних

сільськогосподарських підприємств регулюються Законом України «Про колективне сільськогосподарське підприємство», Указом Президента від 29 січня 2001 року № 62 «Про заходи щодо забезпечення захисту майнових прав селян у процесі реформування аграрного сектора економіки», постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2001 року № 177 «Про врегулювання питань щодо забезпечення захисту майнових прав селян у процесі реформування аграрного сектора економіки» та наказом Мінагрополітики України від 3.08.2005 року № 252

По нашій сільській раді будівлі господарських дворів, які зруйновані або частково в задовільному стані, на сьогодні не викуплені.

Прочитали статтю у «Землепорядному віснику» щодо земель колективної власності і у нас виникло запитання: яка процедура викупу будівель господарських дворів, якщо завтра прийде людина в сільську раду і скаже: «Я зібрав не-

«Про затвердження Методики обчислення розмірів індивідуальних майнових паїв членів колективних сільськогосподарських підприємств, у тому числі реорганізованих». До 24 травня 2013 року діяв наказ Мінагрополітики України від 24.03.2001 № 62 «Про затвердження порядку розподілу та використання майна реорганізованих колективних сільськогосподарських підпри-

УКРДЕРЖРЕЄСТР. РОЗ'ЯСНЕННЯ

ЩОДО ПОРЯДКУ ОФОРМЛЕННЯ ПРАВ ВЛАСНОСТІ НА МАЙНО, ВИДІЛЕНЕ В НАТУРІ ВЛАСНИКАМ МАЙНОВИХ ПАЇВ ЧЛЕНІВ КОЛЕКТИВНИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Відповідно до пункту 13 Порядку визначення розмірів майнових паїв членів колективних сільськогосподарських підприємств та їх документального посвідчення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2001 року № 177, майновий пай члена підприємства документально підтверджується свідоцтвом про право власності на майновий пай члена підприємства за зразком згідно з додатком.

У разі набуття у власність майнового паю (його частини) на підставі угоди міни, дарування та інших цивільно-правових угод, а також спадкування видається нове свідоцтво.

Разом з тим зазначаємо, що свідоцтво про право власності на майновий пай члена колективного сільськогосподарського підприємства (майновий сертифікат) підтверджує право особи на пайовий фонд майна колективного сільськогосподарського підприємства.

Утім державна реєстрація речових прав на нерухоме майно проводиться на підставі документів, що посвідчують виникнення чи перехід речових прав на конкретний об'єкт нерухомості, одним із яких є свідоцтво про право власності на нерухоме майно (пункт 36 Порядку державної реєстрації прав на нерухоме майно та їх обтяжень, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2013 року № 868).

Порядок розподілу та використання майна реорганізованих колективних сільськогосподарських підприємств був врегульований наказом Міністерства аграрної політики від 14 березня 2001 року № 62

обхідну кількість майнових сертифікатів і бажаю викупити ту чи іншу будівлю».

Який порядок вирішення цього непростого питання? Яка участь сільської ради і як ми можемо допомогти, коли це питання постане?

Василь БЛАЩУК,
сільський голова

с. Тернівка
Козятинського району
Вінницької області

емств», який визначав послідовність дій власників майнових паїв при виділенні майна в натурі.

Після укладання договору купівлі-продажу майнового паю або іншої цивільно-правової угоди, за якою набувається право власності на майновий пай, або успадковуючи його, новому власнику слід звернутися до місцевої ради та отримати нове свідоц-

тво про право власності на майновий пай.

При виділенні майна власнику (власникам) майнових паїв необхідно замовити проведення технічної інвентаризації та виготовлення технічних паспортів на кожну будівлю техніками, що мають сертифікат на проведення технічної інвентаризації. Також слід звернутися до місцевої ради із заявою про присвоєння будівлі поштової адреси.

Перелік майна, яке виділяється, підлягає затвердженню спеціальною комісією з організації вирішення майнових питань та загальними зборами співвласників, які також приймають рішення про виділення майна в натурі. Видача майна відбувається на підставі договору про виділ в натурі частки зі спільного майна. При виділенні майна в натурі конкретному власнику одночасно з підпи-

санням акта приймання-передавання майна робиться відмітка про виділення майна в натурі у свідоцтві про право власності на майновий пай. За наказом Мінагрополітики № 62 (втратив чинність) акт приймання-передавання та відмітка робиться підприємством — правонаступником реорганізованого КСП.

Таким чином, якщо особою викуплено майнових сертифікатів на суму, що відповідає балансовій вартості об'єкта нерухомості, то ця особа повинна мати новий сертифікат про право власності на майновий пай, протокол комісії про виділ об'єкта нерухомості відповідно до придбаних сертифікатів із майнового комплексу.

Щодо реєстрації права власності на нерухоме майно, яке виділене власнику майнового паю, подаємо роз'яснення Укрдержреєстру.

«Про затвердження Порядку розподілу та використання майна реорганізованих колективних сільськогосподарських підприємств», зареєстрованим в Міністерстві юстиції від 04 квітня 2001 року за № 306/5496 (далі — Наказ), який втратив чинність 24 травня 2013 року на підставі наказу Міністерства аграрної політики та продовольства від 11 квітня 2013 року № 253 «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції 25 квітня 2013 року за № 673/23205.

Вказаним Порядком передбачалося, що виділення майнових паїв у натурі окремим особам, які виявили бажання

отримати свої майнові паї в індивідуальну власність, проводилося підприємством — користувачем майна із переліку майна, виділеного на ці цілі.

При виділенні майна в натурі конкретному власнику підприємство- правонаступник (користувач) одночасно з підписанням акта приймання-передавання майна *робило відмітку про виділення майна в натурі у свідоцтві про право власності на майновий пай члена колективного сільськогосподарського підприємства, що засвідчувалося підписом керівника підприємства та печаткою.*

Вказане свідоцтво з відміткою про виділення майна в натурі індивідуально, акт прий-

мання-передавання майна були підставою для оформлення прав власності на зазначене майно в установленому порядку.

Враховуючи те, що Наказ втратив чинність та на даний час відсутній інший спеціальний нормативно-правовий акт, направлений на врегулювання порядку виділення членам реорганізованого сільськогосподарського підприємства майна, вважаємо, що свідоцтво з відміткою про виділення майна в натурі та акт приймання-передавання майна є підставою для проведення державної реєстрації прав з видачею свідоцтва про право власності.

Лист від 6.06.2014 р.
№9299/05-15-14

СІЛЬГОСПЗЕМЛІ ЗА ГЕНЕРАЛЬНИМ ПЛАНОМ ЗМІНЮЮТЬСЯ НА ЗЕМЛІ ЖИТЛОВОЇ ЗАБУДОВИ.

ЯК ВИДІЛИТИ З НИХ ЗЕМЛІ ЗАГАЛЬНОГО КОРИСТУВАННЯ (дороги, проїзди, проходи)?

Передусім слід зрозуміти, про які землі ОСГ йдеться. Якщо ці землі були виділені в натурі (на місцевості) власникам земельних часток (паїв), то змінити цільове призначення своєї ділянки землевласники не можуть. Навіть, якщо це передбачено генеральним планом населеного пункту.

Якщо землі ОСГ не підпадають під дію мораторію, зміна цільового призначення цієї ділянки проводиться за проектом землеустрою щодо її відведення.

Нагадаю, що відповідно до п. 15 Перехідних положень Земельного кодексу України до набрання чинності законом про обіг земель сільськогосподарського призначення, але не раніше 1 січня 2016 року, не допускається купівля-продаж або іншим способом відчуження земельних ділянок і **зміна цільового призначення (використання) земельних ділянок**, які перебувають у власності громадян та юридичних осіб для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, земельних ділянок, виділених в натурі (на місцевості) власникам земельних часток (паїв) для ведення особистого селянського господарства, крім передачі їх у спадщину, обміну земельної ділянки на іншу земельну ділянку відповідно до закону та вилучення (викупу) земельних ділянок для суспільних по-

треб, а також крім зміни цільового призначення (використання) земельних ділянок з метою їх надання інвесторам — учасникам угод про розподіл продукції для здійснення діяльності за такими угодами.

Отже, якщо мова йде про «підмораторні» ОСГ, їх можна тільки викупити для суспільних потреб або обміняти на інші земельні ділянки за згодою власників. Жодних примусових дій щодо вилучення земельних ділянок (їх частин) у власників без їх згоди бути не може. Законом України «Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності» дано визначення суспільної потреби та суспільної необхідності, зокрема:

— суспільна необхідність — обумовлена загальнодержавними інтересами або інтересами територіальної громади виключна необхідність, для забезпечення якої допускається примусове відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, у встановленому законом порядку;

— суспільна потреба — обумовлена загальнодержавними інтересами або інтересами територіальної громади потреба у земельних ділянках, у тому числі тих, на яких розміщені об'єкти нерухомого майна, викуп яких здійснюється в порядку, встановленому законом.

Викуп земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, для суспільних потреб проводиться за добровільної згоди їх власників.

Викуп земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, з мотивів суспільної необхідності проводиться за рішенням суду.

При цьому перелік суспільних потреб і підстави для примусового відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, з мотивів суспільної необхідності є вичерпними та визначається статтями 7 та 15 вищезазначеного Закону.

Щодо добровільної відмови від земельної ділянки або її частини, то це можливо лише за заявою землевласника, тобто має бути його добровільне волевиявлення з цього питання.

Власники земельних ділянок для ведення особистого селянського господарства, що знаходяться в межах населеного пункту с. Байківці, розробили детальний план території житлового кварталу в масиві «Європейський» (масив Європейський визначений генеральним планом с. Байківці як проектний житловий масив) з метою зміни цільового призначення своїх земельних ділянок з ОСГ під будівництво та обслуговування житлового будинку, господарських будівель та споруд.

Детальним планом передбачено розширення існуючих та будівництво нових доріг (межі яких визначені червоними лініями), які мають забезпечити під'їзд до ділянок, що змінюють цільове призначення та забезпечують функціонування кварталу відповідно до ДБН.

Під час складання проектів землеустрою по зміні цільового призначення земельних ділянок частина їх потрапляє у межі червоних ліній, які не можуть змінювати цільове призначення, а повинні бути використані для будівництва та розширення доріг, прокладання комунікацій, і не можуть перебувати у приватній власності, а мають перейти в комунальну.

Стаття 140 Земельного кодексу України визначає підстави припинення права власності на земельну ділянку, однією з яких є добровільна відмова власника від права на земельну ділянку та відчуження земельної ділянки з мотивів суспільної необхідності та для суспільних потреб.

Сільська рада не має можливості викупати ділянки для суспільних потреб, які перебувають у власності фізичних осіб, оскільки кошти на ці цілі відсутні, а частина фізичних осіб, власники земельних ділянок, які ініціюють зміну цільового призначення, не мають бажання добровільно відмовлятися від права на земельну ділянку (частину ділянки, що попадає в межі червоних ліній), що не дає можливості сформувати ділянку під будівництво проектних доріг, якими забезпечується під'їзд до земельних ділянок, що змінюють цільове призначення.

За такої ситуації з метою дотримання вимог Земельного кодексу, Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Генерального плану с. Байківці сільська рада не має можливості затвердити проект землеустрою по зміні цільового призначення земельних ділянок, якщо не вирішено питання під'їзду до цих ділянок. Просимо надати консультацію, як правильно діяти в таких ситуаціях.

В. АТАМАНЧУК,
інспектор сільської ради

с. Байківці Тернопільського району
Тернопільської області

Так, відповідно до частин першої та другої статті 142 Земельного кодексу України припинення права власності на земельну ділянку у разі добровільної відмови власника землі на користь держави або територіальної громади здійснюється за його

заявою до відповідного органу. Підпис власника на такій заяві має бути засвідчений або нотаріусом, або органом місцевого самоврядування.

Якщо орган, до якого землевласником подавалася заява про добровільну відмову від права власності на зе-

мельну ділянку, згоден отримати цю земельну ділянку, він приймає відповідне рішення. Після цього укладається угода про передачу права власності на земельну ділянку, яка має бути нотаріально посвідчена.

При викупі або ж відмові від права власності на частину земельної ділянки власнику необхідно спочатку поділити цю ділянку на дві. Для цього він має звернутися до землевпорядної організації та відповідно до статті 56 Закону України «Про землеустрій» замовити дві технічні документації, за якими дві частини ділянки сформуються у дві окремі ділянки. Потім зареєструвати їх у Державному земельному кадастрі, отримати витяг та звернутися до територіального органу Укрдержреєстру та зареєструвати право власності на ці дві земельні ділянки та отримати свідоцтво про право власності на кожну з них. Тільки після цього починається процес або викупу, або відмови від земельної ділянки.

Щодо питання, як спонукати землевласників на відмову від частини земельної ділянки, рада має право прийняти рішення про зміну цільового призначення (надання дозволу на розробку відповідного проекту землеустрою) тільки за умови відмови землевласника, який бажає змінити цільове призначення своєї землі, від частини земельної ділянки, яка відповідно до генплану населеного пункту має стати землями загального користування. Тобто під проїздами, проходами тощо.

Алла КАЛЬНІЧЕНКО

ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ РЕЄСТРАЦІЙНИХ СПРАВ на об'єкти, розташовані на території ДОНЕЦЬКОЇ ТА ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ

Державна реєстраційна служба, у зв'язку з військовими діями на сході України, з метою збереження реєстраційних справ та встановлення тимчасового порядку направлення нотаріусами матеріалів, які формуються ними за результатами проведеної державної реєстрації речових прав на нерухоме майно щодо об'єктів, розташованих на території Донецької та Луганської областей, повідомляє.

Чинне законодавство у галузі нотаріату передбачає можливість посвідчення правочинів щодо відчуження, іпотеки житлового будинку, квартири, дачі, садового будинку, гаража, земельної ділянки, іншого нерухомого майна, не лише за місцезнаходженням (місцем реєстрації) цього майна, а й за місцезнаходженням (місцем реєстрації) однієї із сторін відповідного правочину.

Згідно зі статтею 46-1 Закону України «Про нотаріат» нотаріус є спеціальним суб'єктом, на якого покладаються функції державного реєстратора прав на нерухоме майно відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» під час вчинення нотаріальних дій. Водночас, нотаріуси не наділені повноваженнями щодо ведення реєстраційних справ, які складаються за результатами проведеної державної реєстрації.

Відповідно до статті 14 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» реєстраційна справа включає документи, в яких містяться відомості про нерухоме майно, право власності на нього, інші речові права та їх обтяження і підлягає довічному зберіганню в архіві, який створюється в органі державної реєстрації прав за місцем знаходження об'єкта нерухомого майна.

У разі прийняття нотаріусом рішення про державну реєстрацію прав заяву, копії поданих заявником для проведення державної реєстрації речових прав документів, документ, що підтверджує внесення плати за надання ви-

тягу з Державного реєстру прав, документ про сплату державного мита, а також інші документи, що видані, оформлені або отримані ним під час проведення державної реєстрації прав, нотаріус у строк, що не перевищує п'яти робочих днів з моменту прийняття такого рішення, передає органу державної реєстрації прав за місцем розташування нерухомого майна в порядку, встановленому Мін'юстом, для формування реєстраційної справи відповідно до законодавства (абзац другий пункту 27 Порядку державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2013 року № 868).

Разом з цим, у зв'язку із ситуацією, що склалася на сході України, окремі органи державної реєстрації прав не працюють, оскільки перебувають у зоні АТО, поштові відправлення на їх адресу не надходять. У зв'язку з прийняттям наказу Міністерства юстиції від 15 серпня 2014 року № 1354/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції 20 серпня 2014 за № 992/25769 «Про тимчасові заходи щодо надання послуг з державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, розташоване в межах територій Луганської та Донецької областей», окремі нотаріуси направляють документи до органів державної реєстрації прав Харківської, Полтавської, Дніпропетровської, Запорізької, Житомирської, Сумської та Чернігівської областей, що в подальшому ускладнить їх пошук.

Враховуючи наведене, у разі надходження зазначених матеріалів щодо нерухомого майна, розташованого на території Луганської та Донецької областей, рекомендуємо повертати їх нотаріусам, що вчиняли нотаріальну дію, для тимчасового збереження до врегулювання політичної ситуації в країні.

Зазначене сприятиме збереженню матеріалів реєстраційних справ та дотриманню майнових прав власників об'єктів нерухомого майна у відповідних регіонах.

Лист Укрдержреєстру
від 26.09.2014 року №14422/06-15-14

ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ, БОРЖНИКАМИ ЗА ЯКИМИ Є ДЕРЖОРГАНИ.

ПОРЯДОК ПОГАШЕННЯ ЗАБОРГОВАННОСТІ

Відповідно до зазначеного Порядку виконавчі документи за рішеннями суду про стягнення коштів або рішення суду, що набрали законної сили, боржником за якими є державний орган, державне підприємство, установа, організація або юридична особа, примусова реалізація майна якої забороняється відповідно до законодавства, які видані або ухвалені до 01.01.2013 р., подаються до органів державної виконавчої служби для здійснення їх обліку, інвентаризації та подальшої передачі органам, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів для погашення заборгованості.

Особа, на користь чи в інтересах якої ухвалено рішення суду або видано виконавчий документ, або її представник звертається до управління державної виконавчої служби відповідного головного управління юстиції за місцезнаходженням боржника та надає такі документи:

- заяву про виконання рішення із зазначенням реквізитів банківського рахунка, на який слід перерахувати кошти, або даних для перерахування коштів у готівковій формі через банки або підприємства поштового зв'язку, якщо зазначений рахунок відсутній (форма заяви додається);
- оригінал (дублікат) виконавчого документа або рішення суду (належним чином завірену його копію). Копія рішення суду вважається належним чином оформленою, якщо вона видана в порядку встановленому Інструкцією з діловодства в місцевих загальних судах, апеляційних судах областей, апеляційних судах міст

Кабінет Міністрів України з метою реалізації пункту 3 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень» 3 вересня 2014 року прийняв постанову № 440, якою затвердив Порядок погашення заборгованості за рішеннями суду, виконання яких гарантується державою. Прес-служба Державної виконавчої служби України з цього приводу інформує.

Києва та Севастополя, Апеляційному суді Автономної Республіки Крим та Вищому спеціалізованому суді України з розгляду цивільних і кримінальних справ, затвердженою наказом Державної судової адміністрації України від 17.12.2013 № 173, Інструкцією з діловодства в адміністративних судах України, затвердженою наказом Державної судової адміністрації України 17.12.2013 № 174, та Інструкцією з діловодства в господарських судах України затвердженою наказом Державної судової адміністрації від 20.02.2013 № 28. Копія рішення суду обов'язково повинна містити відмітку про те, що рішення набрало законної сили;

- копію довідки про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному органу державної податкової служби і мають відмітку у паспорті або до паспорта яких внесені дані про реєстраційний номер облікової картки платника податків);
- копію паспорта громадянина України.

Копії довідки та паспорта не завіряються.

Зазначені документи можуть бути подані заявником особисто до відповідного головного управління юстиції, або направлені поштою. На вимогу заявника особа, яка приймає документи, ставить відмітку про їх прийняття на копії заяви.

При цьому звертаємо увагу, що у разі, якщо документи подаються представником, його повноваження повинні бути оформлені відповідно до вимог чинного законодавства та посвідчені такими документами:

- довіреністю фізичної особи;
- довіреністю юридичної особи або документами, що посвідчують право представництва юридичної особи (документом про призначення керівником юридичної особи тощо);
- рішенням про призначення опікуном чи піклувальником.

У разі подання до органу державної виконавчої служби виконавчого документа заявник додає до нього копію судового рішення (за наявності).

У разі якщо судом змінено спосіб і порядок виконання рішення, до виконавчого документа або рішення суду заявник додає відповідну ухвалу суду про зміну способу і порядку виконання рішення.

Якщо заявником подані не всі зазначені документи, або ці документи не відповідають вимогам законодавства, відповідальна особа надсилає заявнику повідомлення про необхідність усунути виявлені недоліки. У цьому разі питання про прийняття рішення для обліку вирішується після приведення документів у відповідність до законодавства.

Повідомлення про прийняття рішення до обліку надсилається заявнику не пізніше п'ятнадцяти робочих днів з дня надходження рішення до органу державної виконавчої служби. У повідомленні зазначається черга задоволення вимог заявників, до якої включено рішення.

Рішення повертається заявнику у разі, якщо перевіркою даних Єдиного державного реєстру виконавчих проваджень встановлено, що воно виконано в повному обсязі. У цьому випадку подані документи направляються заявнику рекомендованою кореспонденцією з відповідною довідкою з Єдиного державного реєстру виконавчих проваджень.

Прийняті для обліку рішення вносяться до Реєстру рішень, виконання яких гарантується державою.

З метою забезпечення заявнику доступу до цього Реєстру у повідомленні про прийняття рішення до обліку зазначаються адреса відповідного веб-сайта в Інтернеті, а також ідентифікатор для доступу до інформації Реєстру.

Інформацію щодо роботи Реєстру можна отримати в Державному підприємстві «Інформаційний центр» Міністерства юстиції України за телефоном (044) 206-71-38.

Документи слід подавати за місцем проживання за адресами:

Вінницька область: 21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7, каб. 37.

Волинська область: 43001, м. Луцьк, вул. Володимирська, 1, каб. 207, 103.

Дніпропетровська область: 49027, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, 56.

Житомирська область: 10014, м. Житомир, Майдан Соборний, 1, каб. 229.

Закарпатська область: 88000, м. Ужгород, пл. Ш.Петефі, 14, 2 поверх.

Запорізька область: 69107, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 164.

Івано-Франківська область: 76018, м. Івано-Франківська, вул. Галицька, 45, каб. 5.

Кіровоградська область: 25022, м. Кіровоград, площа Кірова, 1.

Київська область: 04071, м. Київ, вул. Ярославська, 5/2.

Київ: 03056, м. Київ, вул. Виборзька, 32, каб. 5 (приймальня).

Львівська область: 79000, м. Львів, пл. Шашкевича, 1.

Миколаївська область: 54020, м. Миколаїв, вул. Декабристів, 41/23, каб. 807.

Одеська область: 65045, м. Одеса, вул. Преображенська, 64.

Полтавська область: 36014, м. Полтава, вул. Жовтнева, 45.

Рівненська область: 33028, м. Рівне, вул. Замкова, 22а, 9 пов., каб. 905.

Сумська область: 40021, м. Суми, вул. Герасима Кондратьєва, 28, 2й пов., каб. 6.

Тернопільська область: 46021, м. Тернопіль, вул. Грушевського, 8, каб. 218.

Чернівецька область: 559028, м. Чернівці, вул. Целана, 11, 559027, м. Чернівці, вул. Л.Кобилиці, 21-а.

Чернігівська область: 14000, м. Чернігів, просп. Миру, 43, каб. 216.

Харківська область: 61002, м. Харків, вул. Петровського, 16.

Херсонська область: 73000, м. Херсон, вул. Комкова, 87, корпус 2, каб. 4.

Хмельницька область: 29018, м. Хмельницький, вул. Тернопільська, 13/2.

Щокварталу до 10 числа місяця, що настає за звітним періодом, прийняті органами державної виконавчої служби виконавчі документи та рішення суду передаються органам, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів для погашення заборгованості за ними. Про передачу рішення заявнику надсилається повідомлення із зазначенням реквізитів акта приймання-передавання.

Погашення заборгованості здійснюється в межах бюджетних асигнувань, визначених законом про Державний бюджет України на відповідний рік, за бюджетною програмою для забезпечення виконання рішень суду на

підставі рішень, поданих органом, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, згідно з Порядком виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 03.08. 2011 р. № 845.

Одночасно зазначаємо, що будь-які зміни до законодавства та новини стосовно виконання рішень, виконання яких гарантується державою, будуть розміщені на веб-сайті Державної виконавчої служби України.

Зразок заяви, яку слід подавати разом з документами до територіальних органів ДВС України додається.

ЗРАЗОК ЗАЯВИ

Управління державної виконавчої служби Головного управління юстиції

(зазначити назву регіону)

(найменування (для юридичних осіб), ПІБ (для фізичних осіб) заявника)

(адреса для листування, телефон, адреса електронної пошти (за наявності))

(у разі якщо заява подається представником, зазначається його ПІБ, та документ який підтверджує його повноваження)

ЗАЯВА

Відповідно до пункту 3 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень» та пункту 4 Порядку погашення заборгованості за рішеннями суду, виконання яких гарантується державою, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.09.2014 № 440, **прошу прийняти**

виконавчий лист (рішення) від р. № , виданий (не)

(назва суду)

про

(повна резолютивна частина рішення)

Кошти прошу перерахувати

(реквізити банківського рахунка, на який слід перерахувати кошти, або дані для перерахування коштів у готівковій формі через банки або підприємства поштового зв'язку, якщо зазначений рахунок відсутній)

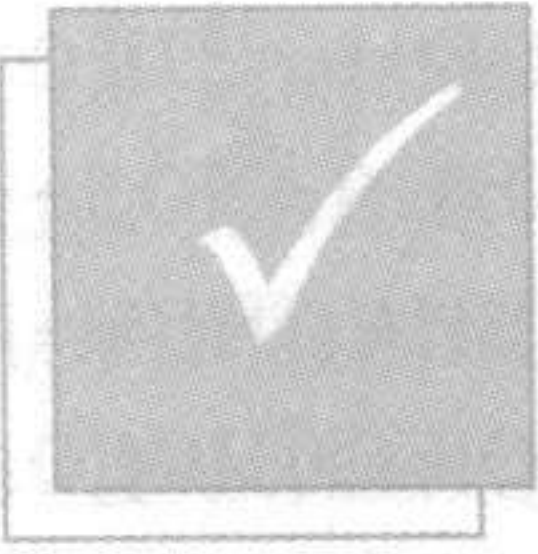
Додаток:

1. Оригінал (дублікат) виконавчого документа (копія рішення суду) на ___ арк.;
2. Копія довідки про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків на ___ арк.;
3. Копія паспорта на ___ арк.;
4. Копія довіреності, чи іншого документа, який підтверджує повноваження (у разі, якщо заява подається представником);

5.

6.

« _____ » _____ 2014

Щодо застосування положень Галузевої угоди між Мінрегіоном, ВО «Федерація роботодавців ЖКГ України» та Профспілкою працівників ЖКГ

У зв'язку із численними запитами підприємств, установ та організацій щодо застосування положень Галузевої угоди між Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Всеукраїнським об'єднанням обласних організацій роботодавців підприємств житлово-комунальної галузі «Федерація роботодавців ЖКГ України» та Профспілкою працівників житлово-комунального господарства, місцевої промисловості, побутового обслуговування населення України на 2013–2015 роки, Мінрегіон роз'яснює.

Відповідно до статті 97 Кодексу законів про працю України та статті 15 Закону України «Про оплату праці» форми і системи оплати праці, норми праці, розцінки, тарифні сітки, ставки, схеми посадових окладів, умови запровадження та розміри надбавок, доплат, премій, винагород та інших заохочувальних, компенсаційних і гарантійних виплат встановлюються підприємствами, установами, організаціями самостійно у колективному договорі з дотриманням норм і гарантій, передбачених законодавством, генеральною та галузевими (регіональними) угодами.

Якщо колективний договір на підприємстві, в установі, організації не укладено, влас-

ник або уповноважений ним орган зобов'язаний погодити ці питання з виборним органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником), що представляє інтереси більшості працівників, а у разі його відсутності — з іншим уповноваженим на представництво трудовим колективом органом.

При цьому, згідно зі статтею 9 Закону України «Про колективні договори і угоди» положення колективного договору поширюються на всіх працівників підприємств незалежно від того, чи є вони членами профспілки, і є обов'язковими як для роботодавця, так і для працівників підприємства.

Положення генеральної, галузевої (міжгалузевої), територіальної угод діють безпосередньо і є обов'язковими для всіх суб'єктів, що перебувають у сфері дії сторін, які підписали угоду.

Отже, положення колективного договору (у разі його укладення) завжди обов'язкові для підприємств, а положення галузевої угоди є обов'язковими лише для тих підприємств, що перебувають у сфері дії сторін (зі сторони профспілкового органу та зі сторони роботодавця), які підписали галузеву угоду.

Виходячи зі змісту законів України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності»

та «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» перебування у сфері дії сторін галузевої угоди розуміється як відповідне добровільне членство підприємства в організаціях роботодавців, їх об'єднаннях та у профспілках, їх об'єднаннях або представлення інтересів підприємства через надання останнім відповідних повноважень організації роботодавців і профспілці.

Також, пунктом 1.2 Галузевої угоди визначено, що суб'єктами соціального діалогу є роботодавці (організації роботодавців та їх об'єднання), що працюють у сфері надання житлово-комунальних послуг, які в установленому законом порядку надали свої повноваження Всеукраїнським об'єднанням обласних організацій роботодавців підприємств житлово-комунальної галузі «Федерація роботодавців ЖКГ України» на представлення їх інтересів під час ведення колективних переговорів та укладення колективних угод на галузевому рівні, та первинні та територіальні організації Профспілки працівників житлово-комунального господарства, місцевої промисловості, побутового обслуговування населення України.

Таким чином:

- 1) якщо підприємство перебуває у сфері дії сторін галузевої угоди, то воно має виконувати положення відповідної галузевої угоди безпосередньо або обов'язково їх враховувати під час укладення колективного договору (у разі відсутності колективного договору при прийнятті рішення власника або

уповноваженого ним органу щодо оплати праці);

- 2) якщо підприємство не перебуває у сфері дії сторін галузевої угоди, то дія галузевої угоди на нього не поширюється і при укладенні колективного договору (у разі відсутності колективного договору при прийнятті рішення власника або уповноваженого ним органу щодо оплати праці) обов'язковими є норми, соціальні гарантії, пільги, компенсації, встановлені законодавчими та іншими нормативно-правовими актами.

Проте, законодавством не забороняється при визначенні розмірів тарифних ставок, окладів використовувати норми і гарантії певної галузевої (територіальної) угоди.

Так, відповідно до статті 7 Закону України «Про колективні договори і угоди» зміст колективного договору визначається сторонами в межах їх компетенції. Вказаним Законом не заборонено застосовувати положення галузевої (територіальної) угоди, спорідненої підприємству за характером виробництва, шляхом посилення на таку угоду в колективному договорі.

Крім того, якщо підприємство перебуває у сфері дії територіальної угоди, то цією угодою може передбачатися застосування положень відповідної галузевої угоди.

Звертаємо увагу, що листи Мінрегіону не мають сили нормативно-правових актів, а носять інформаційний та роз'яснювальний характер.

**Управління економіки
систем життєзабезпечення
Мінрегіону України**

ПЕРЕСЕЛЕНЦІ ІЗ ЗОНИ АТО БЕЗ ТРУДОВОЇ МОЖУТЬ ПРАЦЮВАТИ ЛИШЕ ЗА СУМІСНИЦТВОМ

Мінфін України листом від 1 вересня 2014 року № 31-08040-06-3/22381 «Щодо працевлаштування громадян з зони АТО» поінформував, що оформлення на роботу громадян із зони АТО без трудових книжок можливе лише за сумісництвом.

Водночас відомство нагадало, що робота на умовах сумісництва повинна тривати не більше половини місячної норми робочого часу. Тобто громадян із зони АТО можна оформити на роботу за сумісництвом щонайбільше на півставки.

ПЛАТА ЗА КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ

ІНФОРМАЦІЯ НА ЗАПИТ ОРГАНІВ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ МАЄ НАДАВАТИСЯ У П'ЯТИДЕННИЙ СТРОК

З 1 липня 2014 року набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2014 № 83 «Про посилення соціального захисту населення в умовах підвищення цін і тарифів на комунальні послуги», якою затверджено Порядок призначення і надання населенню компенсації додаткових витрат на оплату комунальних послуг (централізованого опалення, централізованого постачання гарячої води та газопостачання) в умовах підвищення цін і тарифів на ці послуги.

Відповідно до пункту 8 цього Порядку житлово-експлуатаційні організації, житлово-будівельні (житлові) кооперативи, об'єднання співвласників багатоквартирного будинку та підприємства, що надають комунальні послуги, на запит органів соціального захисту населення **повинні надавати у п'ятиденний строк** з дня надходження запиту інформацію про:

- 1) середньомісячний розмір плати за фактично спожиті комунальні послуги у межах норм споживання (з урахуванням пільг та субсидій, які надавалися відповідно до законодавства) до зміни цін і тарифів на комунальні послуги — окремо для опалювального та неопалювального періоду;
- 2) розмір плати за комунальні послуги виходячи з фактичного обсягу середньомісячного споживання комунальних послуг у попередньому періоді у межах норм споживання (з урахуванням пільг, які надаються відповідно до законодавства) після зміни цін і тарифів на комунальні послуги — окремо для опалювального та неопалювального періодів.

ПРИБЕРЕЖНА ЗАХИСНА СМУГА РОЗОРАНА. ЯК ПОКАРАТИ ВИНУВАТЦЯ?

Допоможіть, будь ласка, у вирішенні нашого питання, а саме: мешканка нашого села зумисне розорала берег річки (прибережна зона) та засіяла його. Які заходи ми можемо взяти стосовно цієї особи, аби припинити незаконне використання прибережної смуги?

Віра ПІРОЖКОВА

З метою охорони поверхневих водних об'єктів від забруднення і засмічення та збереження їх водності вздовж річок, морів і навколо озер, водосховищ та інших водойм встановлюються прибережні захисні смуги.

Згідно зі статтею 60 Земельного кодексу України, прибережні захисні смуги встановлюються по берегах річок та навколо водойм уздовж урізу води (у меженний період) шириною:

- для малих річок, струмків і потічків, а також ставків площею менш як 3 гектари — 25 метрів;
- для середніх річок, водосховищ на них, водойм, а також ставків площею понад 3 гектари — 50 метрів;
- для великих річок, водосховищ на них та озер — 100 метрів.

При крутизні схилів більше трьох градусів мінімальна ширина прибережної захисної смуги подвоюється.

Оскільки прибережна захисна смуга має значне природоохоронне значення, то на цій території обмежується навіть господарська діяльність. Так, згідно зі статтею 61 цього ж Кодексу у прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється:

- а) розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також садівництво та городництво;
- б) зберігання та застосування пестицидів і добрив;
- в) влаштування літніх таборів для худоби;
- г) будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, гідрометричних та лінійних), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів;
- г) влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів вироб-

ництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо;

- д) миття та обслуговування транспортних засобів і техніки.

Кодексом України про адміністративні правопорушення встановлена відповідальність за порушення земельного та природоохоронного законодавства. Так, відповідно до статті 53 цього Кодексу використання земель не за цільовим призначенням, невиконання природоохоронного режиму використання земель, розміщення, проектування, будівництво, введення в дію об'єктів, які негативно впливають на стан земель, неправильна експлуатація, знищення або пошкодження протиерозійних гідротехнічних споруд, захисних лісонасаджень — тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від п'яти до двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — від п'ятнадцяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Розглядати справи про адміністративні правопорушення, передбачені цією статтею, і накладати адміністративні стягнення мають право:

Від імені центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів:

Головний державний інспектор України з охорони навколишнього природного середовища та його заступники, старші державні інспектори України з охорони навколишнього природного середовища, державні інспектори України з охорони навколишнього природного середовища, головні державні інспектори з охорони навколишнього природного середовища Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя та їх заступники, головні державні інспектори з охорони навколишнього природного середовища Чорного і Азовського морів та їх заступники, старші державні інспектори з охорони навколишнього природного середовища, державні інспектори з охорони навколишнього природного середовища відповідних територій.

Від імені центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі:

Головний державний інспектор сільського господарства України — *штраф на грома-*

дян до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

головні державні інспектори сільського господарства в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, районах, їх заступники — штраф на громадян до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

старші державні інспектори сільського господарства, державні інспектори сільського господарства — штраф на громадян до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

При виявленні правопорушення, передбаченого статтею 53 Кодексу про адміністративні

правопорушення, складається протокол уповноваженими на те посадовою особою або представником громадської організації чи органу громадської самодіяльності (ст. 254 Кодексу).

Протокол про адміністративне правопорушення, у разі його оформлення, складається у двох примірниках, один з яких під розписку вручається особі, яка притягається до адміністративної відповідальності.

До осіб, які мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 53 Кодексу, віднесено також громадських інспекторів сільського господарства.

Також статтею 20 Закону України «Про охорону земель» передбачено, що сільські, селищні, міські, районні та обласні ради на своїй території здійснюють самоврядний контроль за використанням та охороною земель. Ці органи можуть надавати приписи щодо усунення порушень, однак штрафувати не можуть.

УСІ ПРОЕКТИ ВІДВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬ В НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ ПОГОДЖУЮТЬСЯ З ОРГАНАМИ АРХІТЕКТУРИ

Чи подається на погодження до відповідного органу містобудування та архітектури проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки у межах населеного пункту, якщо на ній відсутні об'єкти будівництва та не планується розташування таких об'єктів?

Ірина КУЛИК

Відповідно до статті 50 Закону України «Про землеустрій» проекти землеустрою щодо відведення земельних ділянок складаються у разі зміни цільового призначення земельних ділянок або формування нових земельних ділянок.

Проекти землеустрою щодо відведення земельних ділянок погоджуються та затверджуються в порядку, встановленому Земельним кодексом України.

Згідно із частиною 4 статті 123 Земельного кодексу України (далі ЗКУ) проект землеустрою щодо відведення земельної ділян-

ки погоджується в порядку, встановленому статтею 186-1 цього Кодексу.

Відповідно до статті 186-1 ЗКУ проекти землеустрою щодо відведення земельної ділянки у межах населеного пункту або земельної ділянки за межами населеного пункту, на якій розташовано об'єкт будівництва або планується розташування такого об'єкта, подається також на погодження до структурних підрозділів районних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у сфері містобудування та архітектури, а якщо місто не входить до території певного району, — до виконавчого органу міської ради у сфері містобудування та архітектури, а в разі, якщо такий орган не утворений, — до органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань містобудування та архітектури чи структурного підрозділу обласної державної адміністрації з питань містобудування та архітектури.

Тобто, відповідно до статті 186-1 ЗКУ проекти землеустрою щодо відведення земельної ділянки у межах населеного пункту погоджуються з відповідним органом містобудування та архітектури, а за межами населеного пункту погоджуються з відповідним органом лише в тому випадку, коли на земельній ділянці розташовано об'єкт будівництва або планується розташування такого об'єкта.

ЗЕМЕЛЬНИМИ ДІЛЯНКАМИ ВІДУМЕРЛОЇ СПАДЩИНИ СІЛЬСЬКА РАДА РОЗПОРЯДЖАЄТЬСЯ НА СВІЙ РОЗСУД

У випадку визнання судом земельної ділянки для ведення товарного сільськогосподарського виробництва відумерлою, право власності на неї переходить до територіальної громади (комунальна власність). Оскільки сільська рада є юридичною особою публічного права (ст. 81 Цивільного кодексу України), пункт 15 Перехідних положень Земельного кодексу України щодо заборони відчуження земельної ділянки та зміни її цільового призначення (виду використання) на земельні ділянки комунальної власності не розповсюджується. Ця заборона стосується тільки осіб приватного права. Натомість щодо таких земель виникає заборона на їх продаж відповідно до пункту 14 Перехідних положень цього ж Кодексу.

Територіальна громада в особі місцевої ради, приймаючи цю земельну ділянку, має своїм рішенням зарахувати її до земель запасу. Нагадаємо, що відповідно до частини другої статті 19 Земельного кодексу України земельні ділянки кожної категорії земель, які не надані у власність або користування громадян чи юридичних осіб, можуть перебувати у запасі.

Після цього сільська рада може розпоряджатися цими земельними ділянками на свій розсуд, у тому числі може надати одну, декілька або всі шість ділянок громадянину для створення фермерського господарства.

ПРИ ПРИПИНЕННІ ДІЇ ДОГОВОРУ ОРЕНДИ ЗЕМЕЛЬНА ДІЛЯНКА ПОВЕРТАЄТЬСЯ ЗА АКТОМ ПРИЙМАННЯ-ПЕРЕДАЧІ

Яка процедура розірвання договору та чи повертає орендар земельну ділянку за актом прийому-передачі?

Михайло Глушков

Відповідно до статті 15 Закону України «Про оренду землі» невід'ємною частиною договору оренди землі, в тому числі, є акт приймання-передачі об'єкта оренди. При цьому, пунктом 20 Типового договору оренди

Тимошівська сільська рада оформила 6 земельних часток (паїв) відумерлої спадщини згідно з рішенням суду. Зареєструвала право власності на сільську раду у реєстраційній службі та отримала витяги. У витягах зазначено: форма власності — комунальна, цільове призначення — для ведення товарного сільськогосподарського виробництва. Ці земельні ділянки виділені в натурі, встановлені межові знаки.

1. Чи може сільська рада надавати ці земельні ділянки в оренду для створення нових фермерських господарств без аукціону? Який порядок надання?
2. Чи ці земельні ділянки надаються в оренду виключно через аукціон?

Григорій БАДРАК

с. Тимошівка
Кам'янського району
Черкаської області

рення фермерського господарства. При цьому земельна ділянка надаватиметься за відповідною заявою громадянина на без аукціонній основі.

Якщо земельну ділянку бажає отримати в оренду сільськогосподарський товаровиробник (у тому числі і фермерське господарство як юридична особа), то в цьому випадку право оренди повинно набуватися тільки за результатами аукціону.

Крім того, земельна ділянка, яка вже зареєстрована в Державному земельному кадастрі і на яку видане свідоцтво про право комунальної власності, за бажанням, може бути поділена на декілька ділянок, які можуть бути надані різним особам.

землі, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 березня 2004 р. №220 передбачено, що передача земельної ділянки орендарю здійснюється у певний строк після державної реєстрації цього договору за актом її приймання-передачі.

Зміна або розірвання договору вчиняється в такій самій формі, що й договір, що змінюється або розривається, якщо інше не встановлено договором або законом чи не впливає із звичаїв ділового обороту (стаття 654 Цивільного кодексу України).

Отже, при розірванні договору оренди земельної ділянки відповідно до вимог законодавства орендар зобов'язаний повернути орендодавцю земельну ділянку за актом прийому-передачі.

● ЖИТОМИРЩИНА

Припинено незаконне використання особливо цінних земель вартістю понад півмільйона гривень

КОРОТКО ПРО ОБСТАВИНИ СПРАВИ

Позов прокуратури Чуднівського району з вимогою визнати незаконним розпорядження голови райдержадміністрації про затвердження проекту землеустрою щодо відведення двох земельних ділянок загальною площею понад 36 га вартістю майже 600 тис грн судом задоволено у повному обсязі.

Йдеться, зокрема, про те, що у 2012 році протиправним розпорядженням райдержадміністрації приватній особі надано в оренду на 20 років дві земельні ділянки для ведення фермерського господарства.

Однак, усупереч вимогам чинного законодавства, землі, що належать до особливо цінної категорії, були надані без проведення обов'язкової державної експертизи.

За позовом прокуратури рішенням суду розпорядження визнано протиправним, договори

оренди недійсними, а також орендаря зобов'язано повернути ділянки до земель запасу Стетковецької сільської ради.

Від редакції

Статтею 186-1 Земельного кодексу України та статтею 9 Закону України «Про державну експертизу землепорядної документації» встановлено, що проекти землеустрою щодо відведення земельних ділянок особливо цінних земель, земель лісгосподарського призначення, а також земель водного фонду, природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення підлягають обов'язковій державній експертизі.

Затверджуються такі проекти землеустрою радами або органами виконавчої влади тільки за наявності позитивного висновку експертизи.

Реалізація проектних рішень щодо об'єктів, які підлягають обов'язковій державній експертизі, до одержання позитивних висновків державної експертизи є правопорушенням у сфері державної експертизи (ст. 40 Закону).

Особи, винні в порушенні законодавства у сфері державної експертизи, несуть цивільну, адміністративну та кримінальну відповідальність відповідно до закону.

● ХМЕЛЬНИЧЧИНА

Землі вартістю 5 млн гривень повернуто їх законним власникам

КОРОТКО ПРО ОБСТАВИНИ СПРАВИ

Хмельницький міськрайонний суд задовольнив позов облпрокуратури, визнавши недійсними накази Головного управління Держземагентства в області і укладені між ним та громадянином договори оренди земельних ділянок загальною площею 277 га вартістю понад 5 млн гривень.

Прокуратурою встановлено, що ці землі громадянин отримав в оренду для ведення фермерського господарства незаконно. Ділянки знаходяться на території різних сільрад Хмельницького району, близько 20 га з них перебувають у приватній власності 8 громадян, окрема частина є землями комунальної власності, розпорядження якими не входить до повноважень Держземагентства.

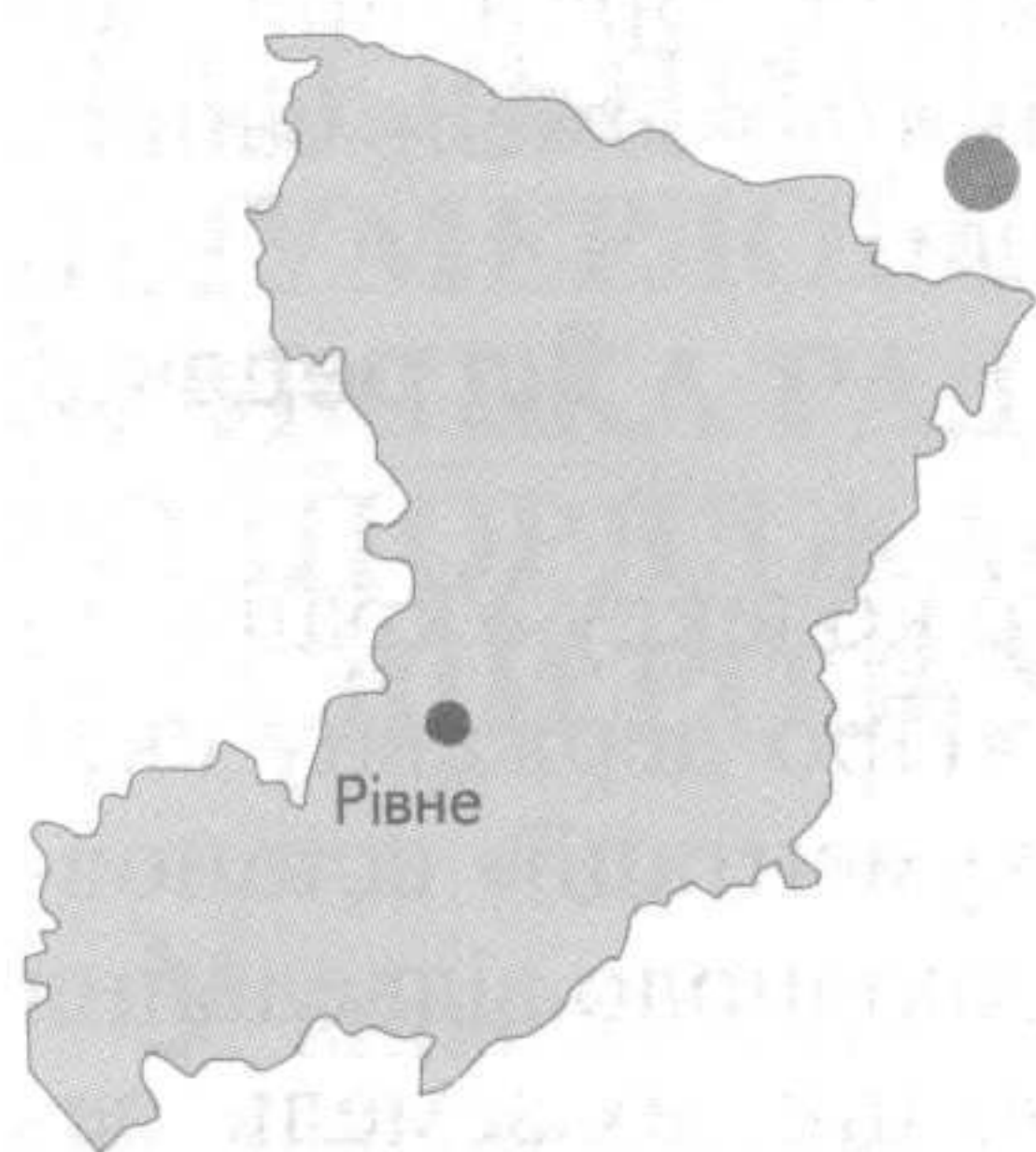
Від редакції

Статтею 122 Земельного кодексу України визначені повноваження органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Так, зокрема частинами першою та четвертою цієї статті встановлено, що:

- сільські, селищні, міські ради передають земельні ділянки у власність або у користування із земель комунальної власності відповідних територіальних громад для всіх потреб;
- центральний орган виконавчої влади з питань земельних ресурсів у галузі земельних відносин та його територіальні органи передають земельні ділянки сільськогосподарського призначення державної власності, крім випадків, визначених частиною восьмою цієї статті, у власність або у користування для всіх потреб.

Земельними ділянками приватної власності розпоряджаються їх власники відповідно до Земельного та Цивільного кодексів України.

РІВНЕНЩИНА

Попереджено незаконне використання землі вартістю 322 тисячі гривень

КОРОТКО ПРО ОБСТАВИНИ СПРАВИ

Прокуратура Здолбунівського району виявила перевищення повноважень посадовими особами однієї із сільських рад на Рівненщині, які уклали з комунальним закладом договір оренди земельної ділянки сільськогосподарського призначення загальною площею 8 га за межами населеного пункту.

Наразі незаконний договір оренди земельної ділянки, вартість якої становить 322 тис. грн, скасовано, посадову особу органу місцевого самоврядування притягнуто до дисциплінарної відповідальності.

Від редакції

Зауважимо, що до 2002 року сільські, селищні та міські ради мали право надавати земельні ділянки у власність та користування як у межах населеного пункту, так і з а його межами, але в межах відповідної ради.

З набранням чинності у 2002 році нового Земельного кодексу України ці повноваження звузилися, зокрема, відповідно до п. 12 Перехідних положень до розмежування земель державної та комунальної власності ради мали право надавати земельні ділянки у власність та користування тільки у межах населених пунктів.

З 2013 року всі землі, не передані у власність громадянам та приватним юридичним особам, вважаються розмежованими на землі державної та комунальної власності. Зокрема, пунктами 3 та 4 Перехідних та прикінцевих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо розмежування земель державної та комунальної власності» встановлено, що:

«З дня набрання чинності цим Законом землями комунальної власності відповідних територіальних громад вважаються:

- а) земельні ділянки:
 - на яких розташовані будівлі, споруди, інші об'єкти нерухомого майна комунальної власності відповідної територіальної громади;
 - які перебувають у постійному користуванні органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств, установ, організацій;
- б) всі інші землі, розташовані в межах відповідних населених пунктів, крім земельних ділянок приватної власності та земельних ділянок, зазначених у підпунктах «а» і «б» пункту 4 цього розділу. У державній власності залишаються:
 - а) розташовані в межах населених пунктів земельні ділянки:
 - на яких розташовані будівлі, споруди, інші об'єкти нерухомого майна державної власності;
 - які перебувають у постійному користуванні органів державної влади, державних підприємств, установ, організацій, Національної академії наук України, державних галузевих академій наук;
 - які належать до земель оборони;
 - б) земельні ділянки, що використовуються Чорноморським флотом Російської Федерації на території України на підставі міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;
 - в) землі зон відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи;
 - г) усі інші землі, розташовані за межами населених пунктів, крім земельних ділянок приватної власності та земельних ділянок, зазначених у підпункті «а» пункту 3 цього розділу».

Отже, сільські, селищні, міські ради передають земельні ділянки у власність або у користування тільки із земель комунальної власності відповідних територіальних громад для всіх потреб (ст. 122 Земельного кодексу України).

Ваш Консультант

«ВАШ КОНСУЛЬТАНТ» —
ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ ПРО ЗЕМЕЛЬНІ,
ЦИВІЛЬНІ, ГОСПОДАРСЬКІ,
АДМІНІСТРАТИВНІ ВІДНОСИНИ,
ПОДАТКИ, ЯКИЙ ДОПОМОЖЕ ВАМ
ПРИЙМАТИ ПРАВИЛЬНІ РІШЕННЯ
У СКЛАДНИХ СИТУАЦІЯХ.

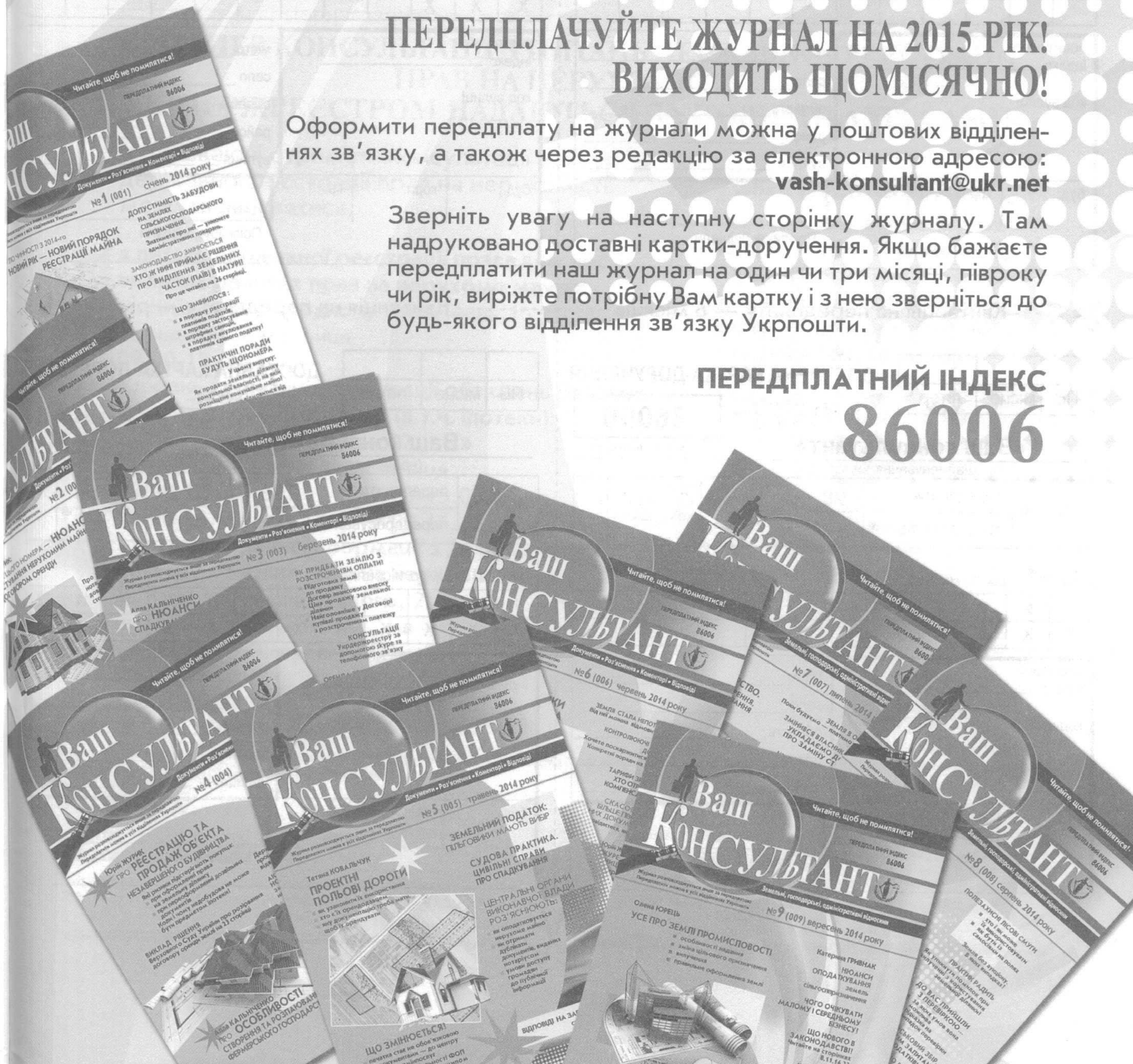
ФАХІВЦІ МІНІСТЕРСТВ І ВІДОМСТВ, ВІДОМІ ЮРИСТИ, НОТАРІУСИ І ПОДАТКІВЦІ ЩОНОМЕРА РОЗ'ЯСНЮЮТЬ НЕОДНОЗНАЧНІ ЗАКОНОДАВЧІ ТЛУМАЧЕННЯ, КОМЕНТУЮТЬ НАЙНОВІШУ ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНУ, МЕТОДОЛОГІЧНУ БАЗУ, АНАЛІЗУЮТЬ ПОМИЛКИ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ, РІШЕННЯ СУДІВ ТОЩО.

**ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ЖУРНАЛ НА 2015 РІК!
ВИХОДИТЬ ЩОМІСЯЧНО!**

Оформити передплату на журнали можна у поштових відділеннях зв'язку, а також через редакцію за електронною адресою:
vash-konsultant@ukr.net

Зверніть увагу на наступну сторінку журналу. Там надруковано доставні картки-доручення. Якщо бажаєте передплатити наш журнал на один чи три місяці, півроку чи рік, виріжте потрібну Вам картку і з нею зверніться до будь-якого відділення зв'язку Укрпошти.

**ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
86006**

«ВАШ КОНСУЛЬТАНТ». ПЕРЕДПЛАТА – 2015

 Квитанція на передплату — 1 місяць

ПВ	місце	літер
----	-------	-------

ДОСТАВНА КАРТКА-ДОРУЧЕННЯ

На ~~газету~~
журнал **86006**
індекс видання

«Ваш консультант»
(найменування видання)

Вартість	передплати	16 грн. 35 коп.	Кількість комплектів
	переадресування		

на 2015 рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

поштовий індекс _____	місто _____
код вулиці _____	село _____
	область _____
	район _____
	вулиця _____

буд.	корп.	кв.
------	-------	-----

Прізвище, ініціали _____

Квитанція на передплату — 3 місяці

ПВ	місце	літер
----	-------	-------

ДОСТАВНА КАРТКА-ДОРУЧЕННЯ

На ~~газету~~
журнал **86006**
індекс видання

«Ваш консультант»
(найменування видання)

Вартість	передплати	49 грн. 05 коп.	Кількість комплектів
	переадресування		

на 2015 рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
X	X	X									

поштовий індекс _____	місто _____
код вулиці _____	село _____
	область _____
	район _____
	вулиця _____

буд.	корп.	кв.
------	-------	-----

Прізвище, ініціали _____

 Квитанція на передплату — 6 місяців

ПВ	місце	літер
----	-------	-------

ДОСТАВНА КАРТКА-ДОРУЧЕННЯ

На ~~газету~~
журнал **86006**
індекс видання

«Ваш консультант»
(найменування видання)

Вартість	передплати	98 грн. 10 коп.	Кількість комплектів
	переадресування		

на 2015 рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
X	X	X	X	X	X						

поштовий індекс _____	місто _____
код вулиці _____	село _____
	область _____
	район _____
	вулиця _____

буд.	корп.	кв.
------	-------	-----

Прізвище, ініціали _____

Квитанція на передплату — рік

ПВ	місце	літер
----	-------	-------

ДОСТАВНА КАРТКА-ДОРУЧЕННЯ

На ~~газету~~
журнал **86006**
індекс видання

«Ваш консультант»
(найменування видання)

Вартість	передплати	196 грн. 20 коп.	Кількість комплектів
	переадресування		

на 2015 рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

поштовий індекс _____	місто _____
код вулиці _____	село _____
	область _____
	район _____
	вулиця _____

буд.	корп.	кв.
------	-------	-----

Прізвище, ініціали _____

ГАРЯЧІ ТЕЛЕФОННІ ЛІНІЇ МІН'ЮСТУ

(044)486-71-56 — щодо надання правової допомоги жителям Автономної Республіки Крим, Донецької та Луганської областей;

(044)486-42-09 — для повідомлень з питань діяльності Міністерства юстиції України, органів державної влади та місцевого самоврядування.

(044)486-71-32 — «гаряча» лінія для осіб, які мають намір звернутися до Європейського суду з прав людини.

Графік роботи прямих телефонних ліній: щоденно в робочі дні та години, а саме: понеділок — четвер з 09:00 до 18:00, п'ятниця з 09:00 до 16:45, обідня перерва з 13:00 до 13:45.

0-800-213-103 — телефонний номер системи безоплатної правової допомоги для людей, які зазнали кримінального або адміністративного переслідування. Дзвінки зі стаціонарних телефонів в межах України безкоштовні.

(044)279-82-55 — «Гаряча» телефонна лінія для повідомлень щодо фактів корупції в органах юстиції.

ВІДТЕПЕР КОНСУЛЬТАЦІЇ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ПРАВ НА НЕРУХОМІСТЬ УКРДЕРЖРЕЄСТРОМ НАДАЮТЬСЯ ЗА НОВИМИ АДРЕСАМИ

Усі бажаючі отримати консультації у сфері державної реєстрації прав на нерухомість можуть звертатися:

✓ **з питань державної реєстрації права власності та інших речових прав на нерухоме майно:**
м. Київ, вул. Народного Ополчення, 1
понеділок — п'ятниця
09.00-18.00

✓ **з питань державної реєстрації обтяжень речових прав на нерухоме майно (в т.ч. іпотеки):**
м. Київ, вул. Верхній Вал, 32

понеділок — четвер	п'ятниця
09.00-13.00	09.00-13.00
14.00-18.00	14.00-16.45

✓ **з питань надання інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно:**
м. Київ, пр. Маяковського, 29
пр. Трьохсвятительська, 4-в

понеділок — четвер	п'ятниця
09.00-13.00	09.00-13.00
14.00-18.00	14.00-16.45

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ!

Консультації в приміщенні по вул. Марини Раскової, 15 в м. Києві не надаються, а здійснюється особистий прийом керівництвом реєстраційної служби ГУЮ у м. Києві:

- щовівторка з 14.00 до 18.00
- щосереди з 14.00 до 18.00
- щочетверга з 10.00 до 13.00
- щоп'ятниці з 9.00 до 13.00

Телефон для довідок
(044)233-64-78

ВАШ КОНСУЛЬТАНТ

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації — Серія КВ № 20126-9926Р від 6 серпня 2013 року, видане Державною реєстраційною службою України. Журнал видається українською, російською (змішаними мовами).

Адреса редакції: 02002, м. Київ, вул. Луначарського, 12-58.
Тел.: (044) 541-04-87, (050) 7-000-779.
e-mail: vash-konsultant@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції — Серія ДК № 3723 від 26 лютого 2010 року, видане Державним комітетом телебачення та радіомовлення України.

Формат 84x108/16. Друк офсетний. Зам. 0490. Наклад 400 прим.
Підписано до друку 24.10.2014.
Друк: ФОП Колесник О. А. Тел.095-696-68-81

Передрук матеріалів без письмового погодження з редакцією заборонено. Редакція отримані матеріали не рецензує, але редагує за правописом.

© «Ваш консультант», 2014.

«ВАШ КОНСУЛЬТАНТ»

*Земельні, цивільні, господарські,
адміністративні відносини, податки*

**МИ Є, МИ ПРАЦЮЄМО ДЛЯ ВАС,
ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ — БУДЕТЕ
ВЧАСНО ПОІНФОРМОВАНИМИ,
НЕ ПОМИЛЯТИМЕТЕСЯ!**

Практичний журнал «Ваш консультант» на ринку друкованої періодики з'явився лише цього року. З'явився не випадково. Зустрічі з працівниками органів місцевого самоврядування, сільськими землевпорядниками нас щоразу переконували: їм дуже потрібна допомога, підказка і просто свіжа інформація, кваліфіковані роз'яснення і коментарі з усіх питань, з якими вони стикаються на практиці.

Тож вирішили розпочати випуск журналу, який би став помічником, інформатором й орієнтиром у вирішенні багатьох повсякденних проблем, передусім для згаданих вище спеціалістів. До того ж, за доступною для них ціною.

Швидко переконалися, що потребу у такому виданні також відчувають й нотаріуси, юристи, суб'єкти господарської діяльності. Хоч у них, як правило, є доступ до мережі Інтернет, багато чого вони можуть почерпнути звідти. Однак за щоденною роботою вдається відстежити не все, необхідна інформація часто не попадає в поле зору.

Втім, електронні інформатори не завжди дають фахові відповіді на запитання. Звичайно ж, зручніше взяти в руки журнал і отримати вже готову нову, відібрану найцікавішу інформацію, компетентне роз'яснення, тематичний аналіз законодавства.

На сьогодні ми, видавці журналу, вирішуємо головну проблему — як донести до всіх наших потенційних читачів, не маючи на рекламу коштів, інформацію про себе: ми є, ми працюємо для вас, читайте, щоб бути вчасно поінформованими і не помилятися!

**ПЕРЕДПЛАТНА ВАРТІСТЬ
ЖУРНАЛУ НА 2015 рік
НЕ ЗМІНИЛАСЯ !**

З доставкою становить
16 грн 35 копійок
на місяць.

**ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ САМІ
І РАДЬТЕ ЗНАЙОМИМ,
ДРУЗЬМ.
ВІД ЦЬОГО ЗАЛЕЖИТЬ
МАЙБУТНЄ ЖУРНАЛУ!**

Електронна адреса:

vash-konsultant@ukr.net

Поштова адреса:

**вул. Луначарського, 12-58,
м. Київ, 02002**

Телефон

(050)7-000-779

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
ЖУРНАЛУ

«ВАШ КОНСУЛЬТАНТ»
за каталогом видань України

86006